

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.3.5.2024

Pan
Paweł Strojek
Dyrektor Centrum Kultury 105
w Koszalinie
ul. Zwycięstwa 105
75-001 Koszalin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/001 - Działalność samorządowych instytucji kultury w województwie zachodniopomorskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Centrum Kultury 105 w Koszalinie ¹ ul. Zwycięstwa 105, 75-001 Koszalin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Strojek, Dyrektor CK105 ² od 30 września 2011 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja i funkcjonowanie samorządowej instytucji kultury. 2. Realizacja zadań statutowych. 3. Realizacja zamówień publicznych. 4. Gospodarowanie środkami finansowymi.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeżeli miały związek z badanymi zagadnieniami.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Ewelina Kamińska-Nowicka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/67/2024 z 12 kwietnia 2024 r. 2. Adam Milczarek, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/66/2024 z 12 kwietnia 2024 r. 3. Sylwia Księżopolska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/119/2024 z 19 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str.1-6)

¹ Dalej: CK105 lub Instytucja.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Dyrektor podejmował działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji i funkcjonowania instytucji kultury, jednak nie zawsze były one skuteczne, rzetelne i zgodne z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Instytucja realizowała działania określone w Statucie nadanym przez organizatora. Pomimo wystąpienia czynników negatywnie wpływających na zakres i efektywność prowadzonej działalności zwiększono liczbę organizowanych wydarzeń, docierając przy tym do szerszego grona odbiorców. Podejmowano również skuteczne działania zmierzające do pozyskania dodatkowego wsparcia finansowego prowadzonej działalności i zadań inwestycyjnych, m.in. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego⁵, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁶, Narodowego Centrum Kultury⁷, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej⁸, sponsorów.

W zakresie gospodarki finansowej w CK105 na ogół stosowano się do uregulowań ustawy o działalności kulturalnej, jednak w organizacji i funkcjonowaniu gospodarki finansowej stwierdzono liczne nieprawidłowości, które dotyczyły: dokonania zmiany planu finansowego na 2022 r. po zakończeniu roku, którego dotyczył; wbrew zapisom art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹, prowadzono nierzetelnie i niesprawdzalnie księgi rachunkowe w zakresie pozyskiwanych od sponsorów środków i sfinansowanych z nich wydatków, gdyż stosowane zapisy w księgach rachunkowych nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu oraz uniemożliwiały stwierdzenie poprawności dokonanych zapisów; co najmniej siedmioletniego okresu zaniechania w prowadzeniu działań windykacyjnych, co miało wpływ na przedawnienie wszystkich pięciu wymagalnych należności, oraz na nie podejmowaniu skutecznych działań mających na celu spisanie ww. należności jako nieściągalnych.

W pozostałych obszarach kontrolowanej działalności stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in: zatrudniania pracowników poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych przy pracach tego samego rodzaju co objęte stosunkiem pracy, nie udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej¹⁰ informacji o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, nie przechowywania pełnej dokumentacji z procesu rekrutacji pracowników, nie ustalania wartości nabytych autorskich praw majątkowych oraz licencji, skutkującego brakiem ujęcia ich w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych oraz brakiem ich inwentaryzowania, formułowania opisu przedmiotu zamówienia w sposób ograniczający uczciwą konkurencję, nieprzekazywanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych¹¹ informacji o złożonych ofertach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz nie umieszczanie w treści umów zawieranych z wykonawcami w ramach udzielenia zamówienia publicznego obligatoryjnych postanowień dotyczących kar umownych.

W ocenie NIK, funkcjonujące w jednostce mechanizmy kontroli zarządczej były nieskuteczne, gdyż nie wyeliminowały ww. stwierdzonych nieprawidłowości.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: EFRR.

⁶ Dalej: MKiDN.

⁷ Dalej: NCK.

⁸ Dalej: PISF.

⁹ Dz.U. z 2023 r. poz. 120; dalej: uor.

¹⁰ Dalej: BIP.

¹¹ Dalej: UZP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja i funkcjonowanie samorządowej instytucji kultury

Opis stanu faktycznego

1.1 Zarządzeniem nr 2/76 Prezydenta Miasta Koszalina z dnia 16 stycznia 1976 r. utworzony został Miejski Ośrodek Kultury w Koszalinie (wpisany 2 stycznia 1998 r. do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Gminę Miasto Koszalin). Uchwałą nr X/95/2007 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 26 kwietnia 2007 r. zmieniono jego nazwę na Centrum Kultury 105 w Koszalinie. Statut Instytucji został przyjęty uchwałą nr XXII/340/2012 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 28 czerwca 2012 r.¹³ Regulamin Organizacyjny Instytucji został przyjęty zarządzeniem Dyrektora CK 105 nr 29/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r.¹⁴, po pozytywnym zaopiniowaniu przez organizatora¹⁵. W okresie objętym kontrolą w CK105 nie działały organizacje związkowe i stowarzyszenia twórców.

(akta kontroli str. 7-26)

1.2 CK105 było właścicielem budynku przy ul. Zwycięstwa 105 w Koszalinie o powierzchni 4 677 m², w którym mieściła się siedziba główna Instytucji¹⁶ oraz budynku Amfiteatru¹⁷ przy ul. Piastowskiej 7 w Koszalinie. Budynek Instytucji i Amfiteatr znajdowały się na terenie zabytkowego Parku im. Książąt Pomorskich. Frontową ścianę siedziby wpisano do Gminnej Ewidencji Zabytków. Ponadto CK105 wynajmowało lokal przy ul. Dworcowej 11-15 w Koszalinie, w którym mieściło się Centrum Informacji Kulturalnej i Turystycznej. Instytucja posiadała środki trwałe, których wartość w okresie objętym kontrolą stopniowo malała (łącznie z 34 188,4 tys. zł na koniec 2021 r. do 31 791,5 tys. zł na koniec I kwartału 2024 r., w tym: urządzenia techniczne – od 1 106,6 tys. zł do 762 tys. zł; inne środki trwałe – od 278,2 tys. zł do 184 tys. zł. oraz wartości niematerialne i prawne – od 2,9 tys. zł do 0,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 2148-2169)

1.3 W okresie objętym kontrolą zatrudnienie w CK105 nie podlegało znacznej fluktuacji i wynosiło średnio 39 osób, z tego 36 – stanowili pracownicy administracji, a trzy – pracownicy obsługi. Wysokość wynagrodzeń wynosiła łącznie w: 2021 r. – 2 559 808,17 zł (średnio 5 796,67 zł miesięcznie na etat), 2022 r. – 2 656 786,63 zł (średnio 5 399,97 zł miesięcznie na etat); 2023 r. – 2 946 565,85 zł (średnio 6 138,67 zł miesięcznie na etat); I kwartale 2024 r. – 1 051 922,84 zł (średnio 9 227,39 zł miesięcznie na etat). Instytucja w latach 2021-2023 zawierała umowy cywilnoprawne rocznie ze średnio 154 osobami, w tym z 14 – umowy o dzieło oraz ze 140 – umowy zlecenia. Część ww. umów zlecenia zawarto z pracownikami Instytucji, w tym w 2021 r. – z 25 pracownikami, w 2022 r. – z 12, a w 2023 r. – z 36. Badanie pięciu umów zawartych w 2023 r. wykazało, że w czterech przypadkach zleczone zadania były tożsame z tymi określonymi w zakresach obowiązków pracowników. Takie działanie było niezgodne z przepisami prawa pracy, ponieważ w rzeczywistości stanowiło pracę w godzinach nadliczbowych, o czym szerzej w *Sekcji stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1573-1594, 2148-2172, 2199-2208)

¹² Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Zmieniony następnie Uchwałą nr XVI/313/2020 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany Statutu CK105.

¹⁴ Zmieniony Zarządzeniem nr 5/2020 Dyrektora CK105 z dnia 31 maja 2020 r.

¹⁵ Zarządzenie Nr 307/1404/12 Prezydenta Miasta Koszalina z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie zaopiniowania Regulaminu Organizacyjnego CK105.

¹⁶ W tym: biura, sala kinowa na 425 miejsc, sala baletowa, sala koncertowa na 224 miejsc, galeria sztuki, sale prób, sale warsztatowe i magazyny.

¹⁷ Amfiteatr składał się z widowni na 4 006 miejsc oraz budynku zaplecza, w którym znajdowała się sala multimedialna na 100 osób.

1.4 W okresie objętym kontrolą Instytucja nie posiadała wewnętrznych uregulowań dotyczących zatrudniania pracowników. W tym czasie zatrudniono siedem osób, w tym cztery osoby w wyniku przeprowadzonych postępowań rekrutacyjnych i trzy osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach wykonywania prac interwencyjnych. Żadne z czterech przeprowadzonych postępowań nie zostało opublikowane w BIP. Instytucja nie posiadała ponadto pełnej dokumentacji związanej z procesem rekrutacji wszystkich czterech nowozatrudnionych pracowników (np. brak było ogłoszeń o pracę), o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1595-1653, 2170-2171, 2184-2193, 2199-2208)

1.5 Dyrektor Instytucji nie został zobowiązany przez organizatora do zawarcia umowy o zakazie konkurencji i podejmowania dodatkowego zatrudnienia¹⁸. Podejmowanie przez pracowników Instytucji dodatkowego zatrudnienia lub zajęć uregulowano w formie podpisywanych przez pracowników umów o zakazie konkurencji. Spośród 38 pracowników zatrudnionych w Instytucji 24 osoby podpisały umowę o zakazie konkurencji¹⁹. W badanym okresie w CK105 nie zatrudniano pracowników artystycznych.

(akta kontroli str. 27, 1654-1656, 2148-2173)

1.6 Dyrektor CK105 zawarł umowy cywilnoprawne ze Stowarzyszeniem Filmowców Polskich w Warszawie²⁰, Zamkiem Książąt Pomorskich w Szczecinie²¹, Stowarzyszeniem dla Ziemi Malechowskiej w Malechowie²² i Nowogardzkim Domem Kultury w Nowogardzie²³. Przedmiotem umowy zawartej z SFP²⁴ było wykonywanie zadań związanych z pełnieniem funkcji Dyrektora Koszalińskiego Festiwalu Debiutów Filmowych „Młodzi i Film”²⁵, którego współorganizatorem było CK105. Za realizację ww. umowy Dyrektor otrzymał wynagrodzenie od SFP w wysokości 65,2 tys. zł netto. Usługi świadczone przez Dyrektora na podstawie umowy zawartej z ZKP²⁶ obejmowały przeprowadzenie oceny projektów i wyłonienie (wspólnie z pozostałymi usługodawcami) laureata konkursu filmowego. Za wykonanie usługi objętej przedmiotową umową Dyrektor otrzymał wynagrodzenie w kwocie 8 tys. zł brutto. Zakres pozostałych dwóch umów obejmował odpowiednio w przypadku umowy z SdZM²⁷ opracowanie koncepcji i przeprowadzenie spotkania z mieszkańcami Malechowa na kwotę 0,9 tys. zł netto oraz umowy z NDK²⁸ za udział w jury konkursu filmowego na kwotę 1 tys. zł brutto.

(akta kontroli str. 1657-1671)

1.7 W okresie objętym kontrolą Instytucja nie posiadała regulaminu organizacji i funkcjonowania wolontariatu. Nie został również ustanowiony koordynator ds. wolontariatu. Funkcję tę pełniły osoby wyznaczane do tego celu przed każdym z wydarzeń, w których udział brali wolontariusze. CK105 pozyskiwało wolontariuszy do prowadzenia działalności kulturalnej, w szczególności do obsługi Dziecięcego Festiwalu Sztuki Filmowej „Filmonia”²⁹ oraz Koszalińskiego Festiwalu MiF. Wolontariuszami byli głównie uczniowie szkół i studenci uczelni wyższych. Nabór odbywał się przez zamieszczenie ogłoszenia na stronie internetowej, profilach

¹⁸ Zarządzenie nr 116/556/11 Prezydenta Miasta Koszalina z dnia 30 września 2011 r. w sprawie powołania Dyrektora CK105.

¹⁹ Stan na 23 maja 2024 r.

²⁰ Dalej: SFP.

²¹ Dalej: ZKP.

²² Dalej: SdZM.

²³ Dalej: NDK.

²⁴ Umowa z SFP z 1 grudnia 2023 r.

²⁵ Dalej: Festiwal MiF.

²⁶ Umowa z ZKP z 21 czerwca 2023 r.

²⁷ Umowa z SdZM z 20 grudnia 2022 r.

²⁸ Umowa z NDK z 2022 r.

²⁹ Dalej: Festiwal Filmonia.

społecznościowych CK105 oraz w lokalnych mediach. Ilość wolontariuszy³⁰ uzależniona była od potrzeb wynikających z prowadzonych działań, a dzienny wymiar pracy od ich wieku. W przypadku niepełnoletnich wolontariuszy opiekunowie prawni przedkładali pisemną zgodę na udział dzieci w wolontariacie. Wolontariusze składali również oświadczenie o wyrażeniu zgody na wykorzystanie wizerunku (w przypadku osób niepełnoletnich zgody podpisywane były przez rodzica lub opiekuna) oraz zostali przez CK105 ubezpieczeni. Zgodnie z art. 44 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.³¹, z wolontariuszami nie zawierano pisemnych porozumień o wolontariacie (z uwagi na okres świadczenia wolontariatu nieprzekraczający 30 dni).

(akta kontroli str.1672-1689, 2148-2169, 2185-2193)

1.8 Źródłem dochodów własnych Instytucji były wpływy ze sprzedaży: biletów; towarów w barze kina; map, kartek i pamiątek, usług (wynajmu powierzchni i sprzętu oraz reklamy), a także wpływy z darowizn i środków pozyskanych od sponsorów. Ponadto składano wnioski o dofinansowanie w formie dotacji celowych m.in. do PISF, KiDN oraz NCK.

(akta kontroli str. 2148-2169)

1.9 W okresie objętym kontrolą w CK105 prowadzono ewidencję wartości niematerialnych i prawnych, w której wskazano wyłącznie programy i systemy komputerowe oraz dwa znaki patentowe. Nie uwzględniono w niej autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i licencji, które Instytucja nabywała na podstawie umów o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umów o korzystanie z utworu, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str.1690-1701, 2185-2208)

W Instytucji nie wprowadzono wewnętrznych procedur regulujących kwestie nabywania i zbywania autorskich praw majątkowych oraz udzielania licencji (w tym również określania przedmiotu umowy i pól eksploatacji utworu). W badaniu 19 umów (z 33) przeniesienia autorskich praw majątkowych lub o korzystanie z utworu zawartych w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że umowy zostały sporządzone w sposób niezgodny z prawem autorskim i nierzetelny, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

W okresie objętym kontrolą pracownicy CK105 nie przenosili przysługujących im autorskich praw majątkowych na pracodawcę.

(akta kontroli str. 2223-2237)

W CK105 nie wprowadzono wewnętrznych procedur regulujących:

- korzystanie z utworu pracowniczego oraz pracowniczego artystycznego wykonania utworu lub dzieła sztuki ludowej i rozporządzanie prawami do niego,
- utrwalanie, rozporządzanie i korzystanie z fonogramów lub wideogramów utworów lub ich artystycznych wykonań oraz tworzenia i eksploatacji utworów audiowizualnych, których Instytucja była producentem,
- rozpowszechnianie wizerunku (w tym artystów), przy czym uczestnicy wydarzeń i wolontariusze składali oświadczenia o wyrażeniu zgody na publikację wizerunku.

(akta kontroli str. 2170-2193)

1.10 W okresie objętym kontrolą w Instytucji zostało przeprowadzanych dziewięć kontroli zewnętrznych, w tym w ośmiu nie stwierdzono nieprawidłowości bądź niezwłocznie zrealizowano zalecenia pokontrolne³². W jednej kontroli przeprowadzonej w 2021 r. przez Archiwum Państwowe w Koszalinie obejmującej postępowanie z materiałami

³⁰ W 2021 r. – 0 wolontariuszy (w zw. z pandemią COVID-19), w 2022 r. – 42, w 2023 r. – 74, w 2024 r. – 54.

³¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 571 ze zm.

³² Tj. przeprowadzonych przez: Komendę Miejską Straży Pożarnej w Koszalinie (dwie kontrole), Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Koszalinie (dwie kontrole), Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Koszalinie, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Wojewodę Zachodniopomorskiego i Zakład Ubezpieczeń Społecznych

archiwalnymi wchodzącymi do państwowego zasobu archiwalnego i dokumentacją niearchiwalną przechowywanymi w archiwum zakładowym i komórkach organizacyjnych CK105, wydano zalecenia w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, które zgodnie z harmonogramem były w trakcie realizacji.

(akta kontroli str. 2148-2169)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wyniku badania pięciu (z 36) umów zlecenia zawartych w 2023 r. z własnymi pracownikami³³ stwierdzono w czterech przypadkach, że wynikające z nich zakresy zadań były tożsame z tymi ujętymi w zakresach obowiązków wynikających z umowy o pracę.

(akta kontroli str. 1573-1594, 2199-2208)

Powyższe było niezgodne z art. 128–151⁶ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy³⁴, ponieważ tego rodzaju praca wynikała z zakresu obowiązków pracownika i stanowiła de facto pracę w godzinach nadliczbowych. Zatrudnianie pracowników poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych przy pracach tego samego rodzaju co objęte stosunkiem pracy, stanowiło obejście przepisów o czasie pracy³⁵.

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *CK105 podpisało umowy zlecenia z pracownikami na dodatkowe prace nie wynikające z ich obowiązków zawartych w ramach umów o pracę i zakresów obowiązków w ramach swojego stanowiska.*

(akta kontroli str. 2199-2208)

W żadnym z czterech przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą postępowań rekrutacyjnych, CK105 nie udostępniło w BIP informacji z procesu rekrutacji, w tym informacji o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, co było niezgodne z art. 4 ust. 1 pkt 4, stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. g, ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej³⁶. Podmioty reprezentujące jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego mają obowiązek udostępniania informacji publicznej, w tym m.in. informacji o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska w ww. podmiotach. Podmioty te zobligowano do udostępnienia informacji publicznej w BIP na podstawie art. 8 ust. 2 i 3 uodip.

(akta kontroli str. 1595-1653, 2170-2171, 2184-2193, 2199-2208)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Pracownik odpowiedzialny za umieszczanie ogłoszeń dopełnił formalności umieszczając ogłoszenie na wszystkich portalach internetowych, niestety przez pomyłkę nie umieścił ogłoszenia w BIP.*

(akta kontroli str. 2184-2193)

2. Instytucja nie posiadała pełnej dokumentacji związanej z rekrutacją czterech pracowników zatrudnionych w okresie objętym kontrolą (np. brak było ogłoszeń o pracę). Działanie takie należy uznać za nierzetelne, gdyż z uwagi na trzyletni okres przedawnienia roszczeń pracowniczych, wynikający z art. 291 kp, przyjąć należy, że w interesie CK105 było przechowywanie danych uczestnika postępowania rekrutacyjnego przez ww. okres³⁷.

(akta kontroli str. 1595-1653, 2170-2171, 2184-2193, 2199-2208)

W sprawie przyczyn braku ww. dokumentacji, Dyrektor CK105 w złożonych wyjaśnieniach nie udzielił jednoznacznej odpowiedzi.

(akta kontroli str. 2170-2171, 2184-2193, 2199-2208)

³³ Umowy zawarte z R.Cz., A.G., M.G., M.K. i C.G.

³⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 1465 ze zm.; dalej: kp.

³⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 1 września 2021 r., III AUa 608/2; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 czerwca 2018 r., III AUa 766/14.

³⁶ Dz.U. z 2022 r. poz. 902; dalej: uodip.

³⁷ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2022 r., II SA/Wa 542/22.

W okresie objętym kontrolą CK105 nie określała wartości początkowej nabywanych w tym czasie, na podstawie umów cywilnoprawnych, autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i licencji oraz nie wprowadzała ich do ewidencji księgowej jako wartości niematerialnych i prawnych, co w konsekwencji skutkowało nie dokonywaniem odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od tych praw oraz ich okresowej wyceny. Powyższe zaniechania Instytucji były niezgodne z przepisami uor, w szczególności z art. 28 ust.1 i 2, art. 33 ust. 1, w związku z art. 31 ust. 2 i art. 32 ust. 1-4 i 6-8.

(akta kontroli str. 1690-1701, 2185-2208)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *CK105 nie stworzyło stosownych dokumentów, co w okresie pokontrolnym ulegnie zmianie. /.../ Wynagrodzenie nie wyszczególniło kwoty z tytułu przeniesienia autorskich praw majątkowych i z tytułu wykonania usługi przez Wykonawcę. CK 105 nie wprowadziło do ewidencji księgowej wartości nabytej niematerialnej i prawnej, ponieważ dzieło nie było wykorzystywane dłużej niż rok od dnia zawarcia umowy. CK105 nie przewidywało okresu ekonomicznej użyteczności dzieła na dłużej niż rok.*

(akta kontroli str. 2185-2208)

W toku kontroli stwierdzono, że zawierane przez Instytucję umowy przeniesienia autorskich praw majątkowych i umowy o korzystanie z utworu zostały sporządzone w sposób niezgodny z przepisami prawa, nierzetelny i niedostatecznie zabezpieczający interesy jednostki. Badanie przeprowadzone na próbie 19 z 33 umów zawartych w okresie objętym kontrolą wykazało:

– we wszystkich 19 badanych umowach nie zawarto postanowień dotyczących przeniesienia własności nośnika utworu;

Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawach autorskich i pokrewnych³⁸, przeniesienie autorskich praw majątkowych nie powoduje automatycznie przeniesienia własności egzemplarza utworu. Dlatego w umowie powinny się znaleźć szczegółowe postanowienia dotyczące przekazania egzemplarza utworu, nośnika danych, grafiki czy innej formy, w jakiej utwór został ustalony lub utrwalony.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Umowy te zazwyczaj dotyczą materiałów audio-wizualnych (zdjęcia, spoty), które dostarczane są drogą elektroniczną, za pomocą linku (np. weetransfer), lub dysku, np. google.*

(akta kontroli str. 2185-2193)

– w sześciu zbadanych umowach³⁹ nieprawidłowo określono moment przeniesienia praw;

Zgodnie z art. 64 prawa autorskiego umowa zobowiązująca do przeniesienia autorskich praw majątkowych przenosi na nabywcę, z chwilą przyjęcia utworu, prawo do wyłącznego korzystania z utworu na określonym w umowie polu eksploatacji. W ww. umowach, dotyczących utworów mających powstać w przyszłości, w sposób nieprawidłowy określono moment przeniesienia praw na wcześniejszą chwilę (datę zawarcia umowy) niż moment powstania utworu. Nie jest bowiem możliwe przeniesienie praw do dzieła, które jeszcze nie istnieje. Prawa autorskie do utworu jeszcze nieistniejącego nie powstają. Nie mogą być zatem przedmiotem umowy o przeniesienie praw autorskich.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

³⁸ Dz.U. z 2022 r. poz. 2509, ze zm.; dalej: prawo autorskie.

³⁹ Dotyczy umów zawartych z T.M. z 8 czerwca 2021 r., 24 maja 2022 r., 3 października 2022 r. i 19 kwietnia 2023 r. oraz z D.Ł. 14 kwietnia 2022 r. i 9 marca 2023 r.

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Zamawiający omyłkowo wpisał zapis o przeniesieniu praw majątkowych i pokrewnych od dnia podpisania umowy. Powinny być zawarte dwie daty wpisane osobno: dzień podpisania umowy i dzień przeniesienia praw.*

(akta kontroli str. 2185-2193)

– w dwóch zbadanych umowach⁴⁰ określono dwa różne momenty przeniesienia autorskich praw majątkowych;

Zgodnie z art. 64 prawa autorskiego, umowa zobowiązująca do przeniesienia autorskich praw majątkowych przenosi na nabywcę, z chwilą przyjęcia utworu, prawo do wyłącznego korzystania z utworu na określonym w umowie polu eksploatacji. W ww. umowach, dotyczących wykonania utworu przyszłego i przeniesienia autorskich praw majątkowych do niego, zawarto dwa różne momenty ich przeniesienia, tj. dzień zawarcia umowy oraz dzień odbioru dzieła.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Zamawiający omyłkowo wpisał zapis o przeniesieniu praw majątkowych i pokrewnych od dnia podpisania umowy. Powinny być zawarte dwie daty wpisane osobno: dzień podpisania umowy i dzień przeniesienia praw.*

(akta kontroli str. 2185-2193)

– w czterech zbadanych umowach⁴¹ określono pola eksploatacji utworu w sposób niezgodny z prawem autorskim;

W ww. umowach zawarto postanowienie: „CK105 zastrzega sobie prawo do wykorzystania dzieła na innych polach eksploatacji nieprzewidzianych w umowie”, co było niezgodne z art. 41 ust. 2 prawa autorskiego, który stanowi, że umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *CK105 zabezpieczyło tym zapisem możliwość wykorzystania dzieła na polach eksploatacji, które być może w przyszłości się pojawią, a na tę chwilę nie są wymienione na liście pól ujętych w umowach o przeniesienie praw autorskich. Związane to jest z szybkim rozwojem technologii.*

(akta kontroli str. 2185-2193)

– w dwóch zbadanych umowach⁴² nie wskazano pól eksploatacji utworów;

Wymóg wskazania w umowie pól eksploatacji utworu wynika z art. 41 ust. 2 prawa autorskiego, stanowiącego, że umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione. Zatem zarówno umowa przeniesienia autorskich praw majątkowych jak i umowa licencyjna, obejmują te pola eksploatacji, które zostały wyraźnie w nich określone, co oznacza, że określenie pól eksploatacji, w rozumieniu art. 41 ust. 2 w zw. z art. 50 oraz art. 67 ust. 1 prawa autorskiego stanowi essentialia negotii takiej umowy⁴³. Dopiero wskazanie utworu wraz z konkretnym polem eksploatacji stanowi właściwe określenie przedmiotu danej umowy.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Faktycznie w ww. umowach zabrakło informacji o polach eksploatacji utworu. W kolejnych umowach informacja ta zostanie uzupełniona.*

(akta kontroli str. 2185-2193)

⁴⁰ Dotyczy umów zawartych z J.T.L. z 10 marca 2022 r. oraz A.K. z 23 maja 2022 r.

⁴¹ Dotyczy umów zawartych z G.O. z 28 kwietnia 2022 r., 15 listopada 2022 r. i 13 listopada 2023 r. oraz A.K. z 23 maja 2022 r.

⁴² Dotyczy umów zawartych z M.B. z 21 kwietnia 2023 r. oraz z D.P.-M z 7 września 2021 r.

⁴³ Wyrok Sądu Najwyższego z 23 września 2004 r., III CK 400/03.

– w trzech zbadanych umowach⁴⁴ zbyt wąsko określono pola eksploatacji utworu; Z analizy ww. umów wynika, że wśród pól eksploatacji nie wskazano m.in. możliwości utrwalania utworu, obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których utwór utrwalono czy rozpowszechniania utworu poprzez publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym (m.in. Internet). Właściwe określenie pól eksploatacji utworu ma zapewnić możliwość korzystania z niego zgodnie z intencją nabywcy, zaś niewłaściwe ich określenie (za wąskie, niedokładne) może powodować niemożność korzystania z utworu na danym polu, a w konsekwencji powodować konieczność zawarcia kolejnej umowy obejmującej swym zakresem dane (niedoprecyzowane) pole eksploatacji.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Zapis brzmi: Zamawiający jest uprawniony do reprodukowania i rozpowszechniania statuetki w tym charakterze w postaci graficznej, fotograficznej i podobnej, wystawiania, pokazywania go drogą nadaw telewizyjnych, satelitarnych i kablowych, wprowadzania do pamięci komputera. Brakuje doprecyzowania upublicznienia statuetki w Internecie, jednak zawarty jest zapis: rozpowszechnianie w charakterze postaci graficznej czy fotograficznej "i podobnej".*

(akta kontroli str. 2185-2193)

– w trzech zbadanych umowach⁴⁵ nieprecyzyjnie określono ich przedmiot; Zdaniem NIK przedmiot umowy powinien zostać na tyle precyzyjnie określony, aby nie było wątpliwości jakiego utworu dotyczy, ponadto zbyt ogólne określenie przedmiotu umowy może powodować niedostateczne zabezpieczenie interesów jednostki w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Zawarte umowy /.../ wskazują zakres przedmiotu umowy i jego termin /.../, natomiast rzeczywiście jest on określony nie dość precyzyjnie, co zostanie uwzględnione w umowach podpisanych w przyszłości.*

(akta kontroli str. 2185-2193)

– w trzech zbadanych umowach⁴⁶ brakowało postanowień, które same w sobie nie stanowiły *essentialia negotii* umowy, jednak ich brak uznać należy za nierzetelność i brak dostatecznego zabezpieczenia interesów Instytucji; Umowy, w których brak było wyraźnego postanowienia o przeniesieniu prawa lub udzieleniu licencji, określenia terminu uprawniającego do korzystania z utworu, wskazania terytorium, na którym CK105 było uprawnione do korzystania z utworu, uznać należy za sporządzone nierzetelnie i mogące powodować niedostateczne zabezpieczenie interesów jednostki w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1702-1756, 2170-2193)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Ww. umowy dotyczą wykonania statuetek dla laureatów Festiwalu MiF. Z założenia projekt ten wykonywany był i będzie tylko i wyłącznie przez autorkę, z zastrzeżeniem, że Zamawiający uzyskuje wyłączone prawo reprodukowania statuetki - co dla Zamawiającego jest istotą tej umowy. Festiwal odbywa się w Koszalinie, i też tu nagrody są wręczane. Odnosnie określenia terminu uprawniającego do korzystania z utworu, licencja w zupełności wystarczy (brak określenia terminu wskazuje licencję).*

(akta kontroli str. 2185-2193)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Dyrektor podejmował działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji i funkcjonowania instytucji kultury, jednak okazały się one

⁴⁴ Dotyczy umów zawartych z D.D.-P. z 19 kwietnia 2021 r., 24 marca 2024 i 1 czerwca 2022 r..

⁴⁵ Dotyczy umów zawartych z D.L. z 14 kwietnia 2022 r. i 9 marca 2023 r. oraz z M.B. z 21 kwietnia 2023 r.

⁴⁶ Dotyczy umów zawartych z D.D.-P. z 19 kwietnia 2021 r., 24 marca 2024 i 1 czerwca 2022 r..

nieskuteczne. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: zatrudniania pracowników poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych przy pracach tego samego rodzaju co objęte stosunkiem pracy, nie udostępniania w BIP informacji o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, nie posiadania pełnej dokumentacji z procesu rekrutacji pracowników, nie uwzględniania w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i licencji oraz zawierania umów przeniesienia autorskich praw majątkowych i umów o korzystanie z utworu sporządzonych w sposób niezgodny z przepisami prawa, nierzetelny i niedostatecznie zabezpieczający interesy jednostki.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Realizacja zadań statutowych.

2.1 W okresie objętym kontrolą Instytucja prowadziła działalność kulturalną w trzech głównych obszarach: działalność centrum kultury⁴⁷, działalność kina oraz działalność wystawienniczą. W ramach działalności centrum kultury latach 2021-2023 Instytucja zorganizowała 155 imprez na 158 267 uczestników⁴⁸, prowadziła działalność sześciu grup artystycznych⁴⁹, w których udział brało średnio 87 osób⁵⁰ oraz od 14 do 25 kół/klubów/sekcji⁵¹, w których brało udział średnio 318 osób⁵². Ponadto w ciągu ww. trzech lat w kinie odbyło się 3 100 seansów, które obejrzało łącznie 131 366 widzów⁵³ oraz dziewięć imprez plenerowych i siedem odczytów/prelekcji/spotkań⁵⁴. Natomiast w ramach działalności wystawienniczej zrealizowano 46 wystaw i ekspozycji, w których wzięło udział 47 550 zwiedzających⁵⁵.

(akta kontroli str. 1763-1803)

Analizę potrzeb kulturalnych wśród mieszkańców Koszalina przeprowadzono jesienią 2021 r., a jej wyniki zaprezentowano w raporcie pt. „Amfiteatr 2030” wskazując w nim oczekiwania, badanie potencjału oraz wizję działalności na przyszłe lata. Wyniki raportu przedstawiono również w czasie Koszalińskiego Kongresu Kultury (14-15 października 2022 r.) w ramach, którego powstał projekt „Mapa miejsc przyjaznych kulturze”.

(akta kontroli str. 1820-1852, 2148-2184)

Rosnące zainteresowanie wydarzeniami m.in. w ramach Festiwalu Filmonia da wpłynęło na poszerzenie programu festiwalu o kolejne wydarzenia. W przypadku Festiwalu „Generacja” z uwagi na niewielką liczbę uczestników⁵⁶ wydarzenie przeniesiono z Amfiteatru do Clubu 105.

(akta kontroli str. 1820-1852, 2148-2184)

Oprócz działalności kulturalnej Instytucja prowadziła m.in. sprzedaż towarów i usług, działalność ta została uwzględniona w statucie.

(akta kontroli str. 1804-1819)

2.2 Głównym czynnikiem, który negatywnie wpłynął na zakres i efektywność prowadzonej działalności merytorycznej były ograniczenia wprowadzone w okresie stanu zagrożenia wirusem SARS-CoV-2. Pandemia COVID-19 wpłynęła również na preferencje uczestników imprez kulturalnych i widzów kina Kryterium, którzy zamiast

⁴⁷ Realizując m.in. wystawy, festiwale i przeglądy artystyczne, koncerty, prelekcje, spotkania i wykłady, imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne, konkursy, pokazy teatralne, warsztaty, jarmarki i kabarety oraz grupy artystyczne i koła/kluby/sekcje.

⁴⁸ Odpowiednio: w 2021 r. – 19 wydarzeń na 32 922 osób, w 2022 r. – 79 na 54 820, a w 2023 r. – 57 na 70 525.

⁴⁹ W roku 2021 i 2023.

⁵⁰ W roku 2021 – 85 osób, a 2023 – 89 osób.

⁵¹ W roku 2021 – 16, 2022 – 25, a 2023 – 14.

⁵² W roku 2021 – 269 osób, 2022 – 440, a 2023 – 246.

⁵³ Odpowiednio: w 2021 r. – 892 seansów na 44 479 widzów, w 2022 r. – 1 120 na 40 544, a w 2023 r. – 1 088 na 46 343).

⁵⁴ Odpowiednio: w 2021 r. – 5 imprez plenerowych i 2 odczyty/prelekcje/spotkania na 1050 osób, w 2022 r. – 2 imprezy plenerowe i 5 odczytów/prelekcji/spotkań na 1060 osób, a w 2023 r. – 2 imprezy plenerowe na 1200 osób.

⁵⁵ Odpowiednio: w 2021 r. – 11 wystaw i ekspozycji na 10 150 zwiedzających, w 2022 r. – 14 na 16 050, a w 2023 r. – 21 na 21 350.

⁵⁶ Nieprzekraczając 200 osób.

udziału w wydarzeniach i seansach zaczęli częściej korzystać z serwisów VOD⁵⁷, co wpłynęło na spadek frekwencji w kinie. Ponadto w 2023 roku w Koszalinie zostało otwarte trzecie kino, co również poskutkowało kolejnym spadkiem ilości widzów.

(akta kontroli str. 1763-1803, 2148-2184.)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że Instytucja czyni starania w kierunku odbudowania widowni w kinie i na imprezach kulturalnych w Amfiteatrze.

(akta kontroli str. 2148-2184)

2.3 W okresie objętym kontrolą CK105 zakończyła realizację projektu pt. Park rekreacyjno-kulturowy w Neubrandenburgu i Koszalinie (obejmującego modernizację Amfiteatru) wykonanego przy wsparciu EFRR.

(akta kontroli str. 1554-1559)

W ramach projektu dokonano modernizacji Amfiteatru, którego widownia została wyposażona w 4 006 miejsc, a sam obiekt w salę widowiskowo-multimedialną. Obiekt zaopatrzono również w osiem garderób dla wykonawców, sale prób, dwie sale multimedialne oraz toalety dla publiczności. Ponadto Amfiteatr wyposażono w nowoczesny sprzęt multimedialny, scenotechniczny i nagłośnienie. W ramach projektu zorganizowano również 15 działań kulturalno-społecznych z udziałem polskich i niemieckich uczestników. Zakładany koszt realizacji Projektu wynosił 5 256,8 tys. euro, w tym dofinansowanie ze środków UE – 2 946,9 tys. euro (tj. 56,06 %), środki własne – 2 309,8 tys. euro. Kwotę stanowiącą środki własne, Instytucja pozyskała z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (8 119,9 tys. zł), NCK (340,0 tys. zł) oraz z dotacji celowej od organizatora (7 220,4 tys. zł). Inwestycja była realizowana w okresie od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2022 r., a sam Amfiteatr został ponownie otwarty na początku lipca 2021 r. Modernizacja Amfiteatru wpłynęła na zwiększenie liczby wydarzeń, imprez i działań warsztatowych.

(akta kontroli str. 1853-1854)

2.4. Na podstawie oględzin przeprowadzonych w toku kontroli⁵⁸, NIK nie stwierdziła występowania barier architektonicznych mogących stanowić przeszkodę dla osób z niepełnosprawnościami, osób w podeszłym wieku i rodzin z małymi dziećmi w obrębie wejścia do budynku oraz w pomieszczeniach sal: kinowej i baletowej oraz galerii sztuki (mieszczących się w siedzibie CK105). Ustalono, że w sali kinowej znajdowały się dwa, w pełni dostępne, oznaczone miejsca dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach. Budynek wyposażono w toaletę dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W budynku nie wydzielono pomieszczenia dostosowanego do karmienia i przewijania dzieci. Oględziny Amfiteatru nie ujawniły występowania w nim barier architektonicznych mogących stanowić przeszkodę dla osób z niepełnosprawnościami, osób w podeszłym wieku i rodzin z małymi dziećmi. Na widowni Amfiteatru znajdowało się sześć oznaczonych miejsc dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach. Budynek Amfiteatru wyposażono w dźwig osobowy i toaletę dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Damską toaletę przystosowano do przewijania dzieci, poprzez wyposażenie w przewijak i umywalkę. Natomiast nie wydzielono pomieszczenia dostosowanego do karmienia dzieci.

(akta kontroli str. 1855-1879, 2185-2193)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *W CK105 istnieje możliwość skorzystania z pomieszczenia do przewijania i karmienia dzieci w toalecie dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenie to zostanie wyposażone w przewijak dla dzieci oraz odpowiednie oznakowanie. W budynku Amfiteatru istnieje możliwość skorzystania z pomieszczenia przeznaczonego do karmienia dzieci w pokoju socjalnym. Pomieszczenie to zostanie odpowiednio oznakowane.*

(akta kontroli str. 2185-2193)

⁵⁷ ang. Video on Demand – wideo na żądanie.

⁵⁸ Oględziny zostały przeprowadzone w dniu 14 maja 2024 r.

Ponadto oględziny wykazały, że do pomieszczenia Clubu 105 (sala koncertowo-teatralna) niezgodnie z § 74 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁵⁹ prowadzą schody, a występująca tam różnica poziomu podłóg nie została zniwelowana, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1855-1879, 2185-2193)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wyniku oględzin przeprowadzonych w toku niniejszej kontroli NIK stwierdzono, że do pomieszczenia Clubu 105 (sala koncertowo-teatralna) z foyer budynku prowadzą schody. Różnica poziomu podłóg nie została zniwelowana poprzez zastosowanie rozwiązań umożliwiających dostęp do pomieszczenia osobom z niepełnosprawnościami, w podeszłym wieku oraz z wózkiem dziecięcym.

(akta kontroli str. 1855-1879, 2185-2193)

Zgodnie z § 74 rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, w budynku użyteczności publicznej pomieszczenia ogólnodostępne ze zróżnicowanym poziomem podłóg powinny być przystosowane do ruchu osób niepełnosprawnych.

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Kapitałny remont budynku CK105 miał miejsce w latach 1998-2001, nie wprowadzono wtedy udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami, a sala Club 105 miała wówczas inne przeznaczenie, jako sala prób orkiestry Filharmonii Koszalińskiej. Po wybudowaniu siedziby Filharmonii ww. sala została wyremontowana pod salę koncertową. Konsultując z inspektorem budowlanym, który wykonywał techniczne okresowe przeglądy budowane stwierdzono, że nie istnieje rozwiązanie przebudowy wejścia do ww. sali i nie ma technicznej możliwości zainstalowania windy lub podnośnika dla osób poruszających się na wózkach. Podczas wydarzeń organizowanych przez CK105 zawsze są osoby, które pomagają w razie potrzeby osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich.*

(akta kontroli str. 2185-2193)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Instytucja realizowała działania określone w statucie nadanym przez organizatora. Pomimo wystąpienia czynników negatywnie wpływających na zakres i efektywność prowadzonej działalności zwiększono liczbę organizowanych wydarzeń docierając przy tym do szerszego grona odbiorców. Instytucja w okresie objętym kontrolą zakończyła inwestycję polegającą na modernizacji Amfiteatru, na którą środki pozyskano m.in. z EFRR, a której realizacja wpłynęła pozytywnie na rozwój działalności CK105. Przeprowadzono również analizę potrzeb kulturalnych wśród mieszkańców i dostosowano zakres działalności do zainteresowań odbiorców. Zmodernizowany Amfiteatr został dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, jednak w siedzibie CK105 nie wydzielono pomieszczenia dostosowanego do karmienia i przewijania dzieci, a w budynku Amfiteatru nie wydzielono pomieszczenia dostosowanego do karmienia dzieci. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezapewnienia dojazdu do pomieszczenia Clubu 105 osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach.

OBSZAR

3. Działania w zakresie realizacji zamówień publicznych

Opis stanu
faktycznego

3.1 W strukturze organizacyjnej Instytucji wyodrębniono samodzielne stanowisko Koordynatora Projektów Unijnych i Zamówień Publicznych, podległe bezpośrednio Dyrektorowi CK105. Do głównych obowiązków Koordynatora należało m.in. sprawowanie nadzoru i koordynacja zamówień publicznych, prowadzenie i dokumentowanie postępowań w zakresie zamówień publicznych, świadczenie

⁵⁹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie warunków technicznych.

pomocy merytorycznej pracownikom działów przy przeprowadzaniu postępowań dotyczących zamówień publicznych⁶⁰. W CK105 obowiązywały regulaminy udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy lub usługi, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 tys. zł oraz których wartość jest mniejsza niż ww. kwota⁶¹. W Instytucji co roku sporządzano plany postępowań o udzielenie zamówień, które aktualizowano i zamieszczano na platformie e-Zamówienie⁶².

(akta kontroli str.15-26, 2209-2220)

3.2 Szczegółowym badaniem objęto dwa postępowania o udzielenie zamówień publicznych o wartości powyżej 130 tys. zł i dwa poniżej tej kwoty. Badanie dwóch zamówień, których wartość jednorazowego zakupu była mniejsza niż 130 tys. zł dotyczyło odpowiednio ochrony fizycznej imprez i wydarzeń organizowanych przez CK105 w 2023 oraz w 2024 r. Ustalono, że oba postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z procedurą określoną z Regulaminie⁶³. Badane postępowania o wartości powyżej 130 tys. zł przeprowadzone były w trybie podstawowym, a ich przedmiotem była: 1) usługa hotelarska na potrzeby uczestników i gości Festiwalu MiF oraz pozostałych gości, wykonawców i artystów występujących w CK105 w 2023 roku; 2) usługa hotelarska w Mielnie na potrzeby uczestników i gości Festiwalu MiF w 2023 r. W wyniku badania tych postępowań ustalono m.in. że: przedmiot zamówienia został opisany niezgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶⁴ i nie przekazano Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str.1880-2147, 2194-2220)

3.3 W toku kontroli badaniem objęto osiem umów zawartych w ramach ww. czterech postępowań. Każda z nich zawierała podpisy osób upoważnionych. Analiza zapisów pod kątem zabezpieczenia interesu zamawiającego w przypadku nienależytego wykonania przedmiotu zamówienia wykazała, że w treści sześciu⁶⁵ (z ośmiu) umów zawarto postanowienia dotyczące kar umownych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz możliwości rozwiązania umowy ze wcześniejszym wypowiedzeniem i możliwości odstąpienia od umowy ze skutkiem natychmiastowym m.in. w przypadku naruszenia w sposób istotny postanowień umowy. Pomimo zawarcia w ww. sześciu umowach postanowień dotyczących kar umownych nie wskazano w nich łącznej maksymalnej wysokości kar, których mogą dochodzić strony, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1880-2147, 2194-2220)

3.4 Badanie prawidłowości prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone na próbie czterech postępowań⁶⁶ wykazało, że zamówienia zostały zrealizowane (bądź były w trakcie realizacji⁶⁷) zgodnie z zawartymi umowami, za wyjątkiem umowy zawartej z firmą E.M.G. dotyczącej świadczenia usług hotelarskich, która została wypowiedziana ze skutkiem natychmiastowym ze względu na naruszenie przez Wykonawcę w sposób istotny postanowień umowy⁶⁸. W żadnej z badanych umów nie dokonywano zmiany postanowień umownych, odbiór zamówienia nastąpił w sposób zgodny z zasadami

⁶⁰ Opis stanowiska pracy Koordynatora Projektów Unijnych i Zamówień Publicznych.

⁶¹ Wprowadzone Zarządzeniem nr 3/1/2021 Dyrektora CK105 z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy lub usługi w CK105.

⁶² <https://ezamowienia.gov.pl/pl/>

⁶³ Regulamin udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy lub usługi w CK105, których wartość jest mniejsza niż 130.000 zł stanowiący załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 3/1/2021 Dyrektora CK105 z dnia 1 lutego 2021 r.

⁶⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm., dalej: pzp.

⁶⁵ Umów zawartych w ramach badanych postępowań o wartości powyżej 130 tys. zł.

⁶⁶ Postępowania o udzielenie zamówienia, o których mowa pkt. 3.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁶⁷ Dotyczyło jednego postępowania, którego przedmiotem była ochrona fizyczna imprez i wydarzeń organizowanych przez CK105 w 2024 r.

⁶⁸ Na podstawie § 8 umowy nr ZP/TP/US/1/03/2023 z dnia 19 kwietnia 2023 r.

obowiązującymi w CK105, nadzór nad realizacją zamówienia był zgodny z obowiązującymi w Instytucji Regulaminami⁶⁹.

(akta kontroli str. 1880-2147, 2194-2220)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wyniku badania dwóch postępowań, których wartość jednorazowego zakupu była większa niż 130 tys. zł⁷⁰ ustalono, że w opisie przedmiotu zamówienia Instytucja wskazała, że usługa hotelarska na potrzeby uczestników i gości świadczona ma być w miejscowości Mielno, podczas gdy siedziba oraz wydarzenia kulturalne, których CK105 była organizatorem odbywały się w Koszalinie. W związku z tym przedmiot zamówienia został opisany niezgodnie z zasadami określonymi w art. 99 ust. 4 pzp, w zw. z art. 266, który stanowi, że przedmiot zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję, jeżeli mogłoby to doprowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych wykonawców lub produktów. Użycie przy opisie przedmiotu zamówienia określeń konkretnej miejscowości uznać należy za działanie utrudniające uczciwą konkurencję⁷¹.

(akta kontroli str. 1880-2147, 2194-2220)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Mielno zostało wskazane ze względu na różnorodną i bogatą bazę noclegową, spełniającą nasze wymagania jakościowe: kategoria hotelu, możliwość zakwaterowania w jednym hotelu dużej liczby gości, dysponowanie parkingiem, śniadanie oraz szybkim i łatwym dojazdem i o dużej częstotliwości w ciągu dnia połączeń transportu publicznego na trasie Koszalin - Mielno - Koszalin.*

(akta kontroli str. 2194-2198)

Zdaniem NIK wskazanie przez Instytucję wyłącznie miejscowości Mielno świadczy o istotnym ograniczeniu uczciwej konkurencji podmiotom świadczącym usługi hotelarskie na terenie Miasta Koszalin i w okolicy.

2. Badanie dwóch ww. postępowań dotyczących usług hotelarskich wykazało, że Instytucja nie przekazała Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach, w sposób i w terminie zgodnym z art. 81 pzp oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie informacji o złożonych wnioskach o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofertach przekazywanej Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych⁷².

(akta kontroli str. 1880-2147, 2194-2220)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *W wyniku niedopatrzenia ww. dokument nie został przekazany Prezesowi UZP. /.../.*

(akta kontroli str. 2194-2198)

3. W sześciu umowach⁷³ (z ośmiu podlegających badaniu), dotyczących usług hotelarskich zawarto postanowienia dotyczące kar umownych, ale nie określono ich łącznej maksymalnej wysokości.

(akta kontroli str. 1880-2147, 2194-2220)

Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 436 pzp, zamawiający winien zawrzeć w treści umowy z wykonawcą wszystkie obligatoryjne elementy, w tym łączną maksymalną wysokość kar umownych, których mogą dochodzić strony.

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Umowy zawierały postanowienia dotyczące kar umownych, ale nie zawierały łącznej wartości kar umownych, w takiej formie były*

⁶⁹ Regulaminy stanowiące załączniki do Zarządzenia nr 3/1/2021 Dyrektora CK105 z dnia 1 lutego 2021 r.

⁷⁰ Dotyczących świadczenia usług hotelarskich.

⁷¹ Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej nr 1589/13 z 22 lipca 2013 r.

⁷² Dz. U. poz. 2406.

⁷³ Trzy umowy nr ZP/TP/US/1/03/2023 z 19 kwietnia 2023 r. i trzy umowy nr ZP/TP/US/2/05/2023 z 30 maja 2023 r.

zaopiniowane przez Radcę Prawnego CK105, który nie wniósł uwag co do ww. zapisów.

(akta kontroli str.2199-2208)

OCENA CZĄSTKOWA

W Instytucji wprowadzono regulaminy udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy lub usługi, a także wyodrębnilo stanowisko odpowiedzialne za ich prawidłową realizację. Instytucja co roku sporządzała plany postępowań o udzielenie zamówień, które były aktualizowane i zamieszczane na platformie e-Zamówienie. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. dokonania opisu przedmiotu zamówienia w sposób uniemożliwiający uczciwą konkurencję; nie przekazania Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach oraz nie zawarcia w umowach postanowień określających łączną maksymalną wysokość kar umownych.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

4. Gospodarowanie środkami finansowymi.

4.1 Zasady organizacji i funkcjonowania gospodarki finansowej Instytucji zostały w kontrolowanym okresie uregulowane m.in. w Zakładowej Polityce Rachunkowości⁷⁴ regulującej zasady dostosowane do uwarunkowań funkcjonowania CK105, Zakładowym planie kont określającym zasady ujmowania w księgach zdarzeń gospodarczych oraz Regulaminie kontroli i obiegu dokumentów księgowych definiującym rodzaje dowodów księgowych oraz zasady obiegu i postępowania z nimi.

(akta kontroli str. 28-199)

Instytucja sporządzała projekty oraz ostateczne wersje planów finansowych na lata 2021-2024 z uwzględnieniem danych, o których mowa w art. 31 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷⁵ oraz wskazówek przekazanych przez organizatora i terminach przez niego wyznaczonych⁷⁶, tj.:

- projekty planów finansowych CK105 opracowano terminowo – odpowiednio: 14 września 2020 r., 10 września 2021 r., 9 września 2022 r., 11 września 2023 r.;
- Dyrektor CK105 zatwierdzał plany finansowe na lata objęte kontrolą z zachowaniem wysokości dotacji organizatora;
- ostateczne wersje planów finansowych dostosowano do przyjętej na dany rok uchwały budżetowej Miasta Koszalin w wymaganym⁷⁷ terminie (odpowiednio: 9 listopada 2020 r., 5 listopada 2021 r., 27 grudnia 2022 r. i 29 grudnia 2023 r.).

(akta kontroli str. 210-230, 268-290, 341-360, 393-409)

Stosownych zmian w planach finansowych dokonywano po otrzymaniu od organizatora informacji o zmianie wysokości dotacji podmiotowej lub na podstawie zarządzeń Dyrektora CK105. Liczba zmian w planach finansowych na lata 2021-2023 wynosiła od ośmiu do 10, a ich przyczyną były okoliczności nieprzewidziane wcześniej, głównie z tytułu: zwiększenia dotacji podmiotowej, otrzymania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych i organizacji wydarzeń kulturalno-rozrywkowych nieprzewidzianych w planie działań Instytucji na dany rok.

(akta kontroli str. 231-257, 266-267, 291-326, 339-340, 361-380, 391-392, 410-421)

Ustalono, że ostatnie zmiany planów finansowych na 2021 r. i 2023 r. zostały dokonane przed zakończeniem roku budżetowego, odpowiednio: 10 grudnia 2021 r. oraz 30 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 251-257, 376-380)

Natomiast ostatnia zmiana planu finansowego na 2022 r. została dokonana 5 stycznia 2023 r., tj. po zakończeniu roku, którego plan dotyczył. Ponadto w planie tym w pozycji

⁷⁴ Na podstawie zarządzeń Dyrektora CK105 nr: 13/2021 z 7 grudnia 2021 r. i 12/2023 z 20 października 2023 r.

⁷⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 1270. Dalej: ufp.

⁷⁶ Zarządzenia Prezydenta Miasta Koszalin na rok: 2021 - nr 291/1049/20 z 28 lipca 2020 r.; 2022 - 470/1588/21 z 29 lipca 2021 r.; 2023 - 655/2196/22 z 29 lipca 2022 r.; 2024 - 844/2870/23 z 24 lipca 2023 r.

⁷⁷ Tj. z zachowaniem 30-dniowego terminu od przekazania przez organizatora projektów uchwały budżetowej na dany rok (art. 248 ust. 2 ufp).

III. *Dotacje ze źródeł zewnętrznych*, w pkt. 5 *środki na remont* ujęto kwotę 13 680 zł, która de facto pochodziła z dotacji celowej przekazanej przez organizatora i powinna zostać ujęta w planie finansowym w pozycji *Dotacja celowa od organizatora*. Ww. ustalenia dotyczące ostatecznej wersji planu finansowego na 2022 r. opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 322-326, 437-439)

Informacje z wykonania planów finansowych za lata 2021-2023 sporządzano w terminie do 22 stycznia roku następnego, z zachowaniem wysokości poniesionych kosztów nieprzekraczających ustalonych limitów przychodów.

(akta kontroli str. 258-265, 327-338, 381-390)

Badanie prawidłowości sporządzenia ww. Informacji wykazało, że w Informacji z wykonania planu finansowego za 2023 r. nieprawidłowo ujęto w pozycji *Dotacje zewnętrzne*⁷⁸ kwotę 3 634 zł stanowiącą zwrot podatku VAT odliczonego przy modernizacji Sali kinowej, zamiast w pozycji *Pozostałe przychody operacyjne* (szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 381-390, 950)

4.2 Szczegółowe informacje dotyczące planów działania jednostki na lata 2021-2024 ujmowano w planach finansowych i oparto na założeniach wynikających z działalności statutowej CK105. Plany działań w okresie objętym kontrolą uwzględniały m.in. corocznie organizowane wydarzenia kulturalno-rozrywkowe (takie jak: Festiwal Rockowy Generacja, Hanza Jazz Festiwal, Festiwal Filmonia, Festiwal MiF, Koszaliński Festiwal Kabaretów), wystawy w Bałtyckiej Galerii Sztuki, koncerty dla mieszkańców Koszalina (np. w trakcie finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Kamerynki, Trio basket), przeglądy i cykle filmowe (np. Kino małego widza, Szminka Movie, Kino z rodziną, Kino na leżakach), przeglądy ruchu amatorskiego (typu Respiratory Kultury, Start-up Kultura) oraz działania związane z upowszechnianiem kultury (różnorodne warsztaty dla uczniów). Od 2022 r., w związku z odwołaniem obostrzeń spowodowanych wirusem SARS-Cov-2, w planie działań uwzględniono również organizację: koncertów w Amfiteatrze, obchodów Dni Koszalina, Sylwestera miejskiego.

(akta kontroli str. 572-575)

Informacje dotyczące zrealizowanych działań prezentowano w sprawozdaniach merytorycznych przekazywanych organizatorowi, wraz ze sprawozdaniami finansowymi za lata 2021-2023. Na tej podstawie ustalono, że zaplanowane działania w każdym roku zostały przez CK105 zrealizowane co najmniej w zakresie ujętym w planach działań.

(akta kontroli str. 447-569)

Jednostka składała organizatorowi roczne sprawozdania finansowe i merytoryczne za lata 2021-2023 w terminie odpowiednio: 31 marca 2022 r., 20 marca 2023 r. i 20 marca 2024 r. Ujęte w nich pozycje (rodzaje) i kwoty poniesionych przez Instytucję wydatków wskazywały, że były one ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planach finansowych jednostki. Wszystkie ww. sprawozdania zostały zatwierdzone przez organizatora⁷⁹.

(akta kontroli str. 447-569)

Przedstawione w rozliczeniach przekazanych dotacji podmiotowych mierniki rezultatu oraz wyniku (produktu/usługi) w kontrolowanym okresie uległy poprawie. Miernik rezultatu⁸⁰, jako średnia kwota dotacji na jednego uczestnika wydarzenia, wyniósł w 2021 r. 32,37 zł i w kolejnych latach malał: w 2022 r. wyniósł 23,61 zł, a w 2023 r. - 19,76 zł (spadek o ponad 40% w stosunku do 2021 r.). Było to efektem zwiększenia⁸¹

⁷⁸ Wynoszące łącznie 371 743,39 zł.

⁷⁹ Zarządzenia Prezydenta Miasta Koszalin nr: 629/2068/22 z 8 czerwca 2022r., 810/2668/23 z 24 maja 2023 r., 19/51/24 z 13 czerwca 2024 r.

⁸⁰ Działalność artystyczna, upowszechniająca i promująca kulturę (zadanie 9.2).

⁸¹ Głównie dzięki odwołaniu obostrzeń spowodowanych wirusem SARS-Cov-2.

liczby realizowanych przedsięwzięć i mieszkańców korzystających z oferty CK105. Tym samym miernik wyniku⁸², jako liczba:

- przedsięwzięć popularno-edukacyjnych w: 2021 r. wyniósł 60; 2022 r. i 2023 r. – po 76 (wzrost o 27% w stosunku do 2021 r.);

- przedsięwzięć artystycznych w: 2021 r. wyniósł 1 197; 2022 r. – 1 849; 2023 r. – 1 920 (wzrost o 60% w stosunku do 2021 r.);

- mieszkańców, którzy skorzystali z oferty w: 2021 r. wyniósł 144 883; 2022 r. – 223 031; 2023 r. – 290 725 (wzrost o ponad 100% w stosunku do 2021 r.).

(akta kontroli str. 422-424, 434-436, 440-442)

4.3 Na podstawie rocznych sprawozdań finansowych oraz ewidencji księgowej ustalono, że zysk Instytucji w 2021 r. wyniósł 24,3 tys. zł, w 2022 r. nastąpił jego spadek do wysokości 3,8 tys. zł (tj. 15,6% wyniku osiągniętego w roku poprzednim), a w kolejnym 2023 r. ponownie wzrósł, do kwoty 37,7 tys. zł (tj. o 35,6% w stosunku do roku 2021). Na koniec I kwartału 2024 r. Instytucja odnotowała stratę na poziomie 79,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 200-209, 447-571)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *W 2022 r. na wysokość /.../ zysku wpłynął głównie fakt, że przychody kina Kryterium nie pokryły kosztów prowadzenia kina /.../, widzowie po pandemii jeszcze nie wrócili do sal kinowych. Ponadto sytuacja cen energii w kraju spowodowała, iż osiągnięte przez nas przychody nie nadążały za wzrostem kosztów na energię elektryczną, energię ciepłą oraz wodę.*

(akta kontroli str. 931, 934)

W latach 2021-2023 ogólna wartość aktywów i pasywów stopniowo się zmniejszała: z 34 840 tys. zł na koniec 2021 r. do 34 046,4 tys. zł na koniec 2022 r. (spadek o 2,3%) oraz 32 943,4 tys. zł na koniec 2023 r. (spadek o 3,2% w relacji do roku poprzedniego). Wysokość należności malała ze 147 tys. zł na koniec 2021 r. do 121,1 tys. zł na koniec 2022 r. i 71,2 tys. zł na koniec 2023 r. Ich udział w aktywach wynosił odpowiednio: 0,4%; 0,3%; 0,2%. Wysokość zobowiązań CK105 na koniec roku kształtowała się następująco: 2021 – 1 155,9 tys. zł; 2022 – 416,4 tys. zł; 2023 – 458 tys. zł (udział zobowiązań w pasywach wyniósł odpowiednio 3,3%; 1,2%; 1,4%).

(akta kontroli str. 447-571)

W latach 2021-2023 przychody Instytucji systematycznie rosły i wyniosły w: 2021 r. - 7 816,1 tys. zł, 2022 r. - 9 222,9 tys. zł, 2023 r. - 9 992,9 tys. zł (wzrost o 27,8% w stosunku do 2021 r.). W I kwartale 2024 r. przychody wyniosły 2 434,3 tys. zł. Głównym źródłem uzyskiwanych przychodów w kontrolowanym okresie były dotacje podmiotowe i celowe przekazywane przez organizatora⁸³ i stanowiły w każdym roku odpowiednio: 60% przychodów ogółem; 56,7%; 57,8%; 69,5%. Pozostałe przychody (w tym: umowy na świadczenie usług reklamowych, promocyjnych, wpłaty od sponsorów)⁸⁴ stanowiły w każdym roku odpowiednio: 19,4% przychodów ogółem; 20,5%; 19,5%; 14,9%. Przychody z działalności artystycznej (w tym sprzedaży biletów)⁸⁵ stanowiły w odpowiednio: 14,4% przychodów ogółem; 15,4%; 15,3%; 12,2%, a dotacje celowe ze źródeł zewnętrznych⁸⁶ odpowiednio: 4,4% przychodów ogółem; 4,4%; 3,7% (do 31 marca 2024 r. CK105 nie otrzymało dotacji ze źródeł zewnętrznych).

(akta kontroli str. 200)

⁸² Realizacja i dofinansowanie działalności artystycznej oraz popularyzacyjno-edukacyjnej i promującej kulturę (podzadanie 9.2.1).

⁸³ Dotacje podmiotowe wyniosły odpowiednio: 4 690 tys. zł, 5 201 tys. zł (56% przychodów ogółem), 5 747 tys. zł (57,5% przychodów ogółem), 1 690,9 tys. zł.

Dotacje celowe (na wydatki inwestycyjne) zostały przekazane wyłącznie w 2022 r. w wysokości 64,6 tys. zł (0,7% przychodów ogółem) oraz w 2023 r. w wysokości 29,9 tys. zł (0,3% przychodów ogółem).

⁸⁴ Odpowiednio: 1 519,1 tys. zł, 1 982,2 tys. zł, 1 954,4 tys. zł, 340,7 tys. zł.

⁸⁵ Odpowiednio: 1 121,7 tys. zł, 1 429,1 tys. zł, 1 553,6 tys. zł, 297,7 tys. zł.

⁸⁶ Odpowiednio: 345,1 tys. zł, 412,2 tys. zł, 368,1 tys. zł; 0 zł.

W latach 2021-2023 wysokość kosztów CK105 również rosła i wyniosła w każdym roku odpowiednio: 7 785,2 tys. zł, 9 221 tys. zł, 9 959,3 tys. zł (wzrost o 27,9% w stosunku do 2021 r.). W I kwartale 2024 r. koszty wyniosły 2 513,9 tys. zł. Głównymi składnikami kosztów w kontrolowanym okresie były wynagrodzenia⁸⁷, które stanowiły w każdym roku odpowiednio: 44,2% kosztów ogółem; 42,3%; 41,3%; 51,5%. Zakupy usług pozostałych⁸⁸ stanowiły odpowiednio: 27,4% kosztów ogółem; 26,8%; 26,3%; 16,7%, a amortyzacja⁸⁹ - odpowiednio: 11,7% kosztów ogółem; 12,4%; 12,6%; 11,7%. Zobowiązania publiczno-prawne (w tym: składki na ubezpieczenia społeczne, podatki i opłaty)⁹⁰ stanowiły odpowiednio: 8,1% kosztów ogółem; 8,2%; 8,2%; 9,3%, energia⁹¹ - odpowiednio: 4,3% kosztów ogółem; 5,4%; 5,8%; 5,1%, delegacje służbowe (krajowe i zagraniczne)⁹² - po 0,5% kosztów ogółem w każdym z kontrolowanych okresów.

(akta kontroli str. 200)

W badanym okresie Instytucja poniosła wydatki majątkowe w łącznej wysokości 8 055,9 tys. zł netto, w tym w:

- 2021 r. - 7 772,3 tys. zł, z tego z dotacji celowej przekazanej przez organizatora sfinansowano 5 433,7 tys. zł; dotacji EFR - 1 994,2 tys. zł netto, celowej MKiDN - 340 tys. zł, a ze środków własnych - 4,3 tys. zł;
- 2022 r. - 41,2 tys. zł, z tego z dotacji celowej przekazanej przez organizatora sfinansowano 35,8 tys. zł, ze środków własnych - 54 tys. zł;
- 2023 r. - 225,9 tys. zł, z tego z dotacji celowej przekazanej przez organizatora wydatkowano 25,8 tys. zł, dotacji NCK - 149,1 tys. zł, a ze środków własnych - 51 tys. zł;
- I kwartał 2024 r. - 16,5 tys. zł, z tego z dotacji celowej przekazanej przez organizatora sfinansowano 6,9 tys. zł, ze środków własnych - 9,6 tys. zł.

W ww. łącznej kwocie wydatków majątkowych na:

- zakupy środków trwałych wydatkowano w: 2021 r. - 4,3 tys. zł, 2022 r. - 5,4 tys. zł, 2023 - 225,9 tys. zł, a w I kw. 2024 - 16,5 tys. zł;
- realizację inwestycji budowlanych wydatkowano w: 2021 r. - 7 768 tys. zł i w 2022 r. - 35,8 tys. zł.

CK105 nie realizowało inwestycji budowlanych w 2023 r. i w I kwartale 2024 r.

(akta kontroli str. 879-929)

Badanie wszystkich 27 delegacji zagranicznych z okresu objętego kontrolą (na łączną kwotę 12,9 tys. zł⁹³) wykazało, że w 14 przypadkach kontrola merytoryczna rozliczeń ww. delegacji obejmowała określenie ich celu oraz założonego rezultatu. W pozostałych 13 przypadkach⁹⁴ nie wskazano jednoznacznie celu i oczekiwanego lub osiągniętego efektu delegacji służbowej, co było niezgodne z pkt A.7 i B.6 obowiązujących w okresie objętym kontrolą Regulaminów kontroli i obiegu dokumentów CK105 (szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 132-199, 652-694)

4.4 CK105 w kontrolowanym okresie uzyskało od organizatora dotacje podmiotowe na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych

⁸⁷ W 2021 r. łącznie 3 439,3 tys. zł, w tym: osobowe - 2 559,8 tys. zł; bezosobowe - 687 tys. zł; nagrody i honoraria - 192,5 tys. zł. W 2022 r. łącznie 3 898,2 tys. zł, w tym: osobowe - 2 656,8 tys. zł; bezosobowe - 1 001 tys. zł; nagrody i honoraria - 240,5 tys. zł. W 2023 r. łącznie 4 114,1 tys. zł, w tym: osobowe - 2 947 tys. zł; bezosobowe - 957,2 tys. zł; nagrody i honoraria - 213,4 tys. zł. W I kw. 2024 r. łącznie 2 513,9 tys. zł, w tym: osobowe - 1 294,1 tys. zł; bezosobowe - 1 051,9 tys. zł; nagrody i honoraria - 0 zł.

⁸⁸ Odpowiednio: 2 132,8 tys. zł; 2 470,9 tys. zł; 2 621,4 tys. zł; 419,4 tys. zł.

⁸⁹ Odpowiednio: 914,1 tys. zł; 1 143,8 tys. zł; 1 255 tys. zł; 293,8 tys. zł.

⁹⁰ Odpowiednio: 632,5 tys. zł; 757,2 tys. zł; 821,3 tys. zł; 235 tys. zł.

⁹¹ Odpowiednio: 333,5 tys. zł; 493,5 tys. zł; 584,2 tys. zł; 129,4 tys. zł.

⁹² Odpowiednio: 40,5 tys. zł; 44 tys. zł; 50,5 tys. zł; 12,2 tys. zł.

⁹³ W 2021 r. na służbowe delegacje zagraniczne wydatkowano łącznie 3,8 tys. zł, 2022 r. - 3,9 tys. zł, 2023 r. - 2,5 tys. zł i w I kw. 2024 r. - 2,7 tys. zł.

⁹⁴ Na łączną kwotę 7 056,41 zł, tj. 54,6% łącznej kwoty wydatkowanej na delegacje zagraniczne (tj. w 2021 r. delegacje o numerze 35, 36, 37; w 2022 r. - 11, 12, 19, 20, 21, 22, 23; w 2023 r. - 48, 54, 55).

w łącznej wysokości 17 055,9 tys. zł, w tym m.in. na działalność administracyjną, bieżące utrzymanie budynków i organizację imprez kulturalno-rozrywkowych. W 2021 r. kwota pierwotnie przyznanej dotacji podmiotowej (4 000 tys. zł) była trzykrotnie zwiększana o łączną kwotę 690 tys. zł, którą w całości przyznano na dofinansowanie organizacji wydarzeń kulturalno-rozrywkowych. W 2022 r. kwota pierwotnie przyznanej dotacji podmiotowej (4 150 tys. zł) była ośmiokrotnie zwiększana o łączną kwotę 1 163 tys. zł, z tego 712 tys. zł przyznano na dofinansowanie organizacji wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, a 451 tys. zł na zwiększenie wynagrodzeń oraz na pokrycie kosztów utrzymania Instytucji (w związku ze wzrostem limitów wynagrodzeń oraz cen mediów). W 2023 r. kwota pierwotnie przyznanej dotacji podmiotowej (4 550 tys. zł) była czterokrotnie zwiększana o łączną kwotę 1 197 tys. zł, z tego 1 014 tys. zł przyznano na dofinansowanie organizacji wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, a 183 tys. zł na zwiększenie wynagrodzeń oraz na pokrycie kosztów utrzymania Instytucji (w związku z dalszym wzrostem limitów wynagrodzeń oraz cen mediów). W I kwartale 2024 r. kwota pierwotnie przyznanej dotacji podmiotowej (5 294 tys. zł) została zwiększona przez organizatora o 313 tys. zł, z czego 285 tys. zł przyznano na działalność statutową CK105. W objętym kontrolą okresie organizator przyznał Instytucji dwie dotacje celowe w łącznej kwocie 100,1 tys. zł, w tym w 2022 r. na modernizację wyposażenia Amfiteatru 64,6 tys. zł i w 2023 r. na modernizację wyposażenia kina – 35,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 211-421, 570-571)

Instytucja najpóźniej w terminie do 23 stycznia roku następnego przekazywała organizatorowi rozliczenie przekazanych dotacji podmiotowych na lata 2021-2023, w tym zestawienia kategorii wydatków poniesionych z dotacji, sprawozdania z osiągniętych mierników oraz oświadczenia o wykorzystaniu dotacji w sposób celowy, oszczędny i gospodarny.

(akta kontroli str. 422-446)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że w kontrolowanym okresie dotacje podmiotowe zostały wykorzystane w 100%. *Do rozliczenia dotacji podmiotowej przyjmujemy całość wynagrodzenia osobowego, nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, podatki i opłaty, część wynagrodzeń bezosobowych, świadczenia na rzecz pracowników, ubezpieczenie majątku, część usług obcych i w niektórych latach zużycie energii elektrycznej. /.../ Ponoszone przez CK105 koszty są znacznie wyższe niż otrzymana dotacja podmiotowa.*

(akta kontroli str. 1353, 1357)

Zgodnie z obowiązującymi w kontrolowanym okresie Zakładowymi planami kont syntetycznych i analitycznych w ewidencji księgowej CK105 wyodrębnione zostały:

- konto 131 – *Bieżący rachunek bankowy środków krajowych*, w tym konta pomocnicze odnoszące się m.in.: do rachunków bankowych; dla wydarzeń kulturalnych i zadań inwestycyjnych realizowanych przez CK105;
- konto 501 – *Koszty działalności kulturalnej* i konto 550 – *Koszty ogólnoinstytucyjne* przedstawiające koszty według typów działalności (w tym w podziale na imprezy/wydarzenia organizowane przez CK105) i ich rozliczenie;
- konto 762 – *Dotacje, subwencje i dopłaty zaliczone do przychodów* przedstawiające rodzaje przychodów CK105, m.in. według typów działalności, wydarzeń kulturalnych i zadań inwestycyjnych na które je przeznaczano.

Nie prowadzono dla celów rozliczeń dotacji podmiotowej odrębnego rachunku bankowego i ewidencji księgowej wydatków finansowanych z tych środków, co uniemożliwia ustalenie, kiedy i na jaki cel je wydatkowano.

(akta kontroli str. 33-37, 47-51, 56-131)

NIK zauważa, że powyższe działania mogą rodzić ryzyko niezapewnienia rzetelności i sprawdzalności prowadzonych przez jednostkę ksiąg rachunkowych, ponieważ dokonane w nich zapisy nie odzwierciedlają rzeczywistego stanu oraz uniemożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów (art. 24 ust. 2 i 3 uor).

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *W okresie objętym kontrolą nie prowadzono odrębnego rachunku bankowego dla celów rozliczenia dotacji podmiotowych i dotacji celowych. Odrębne rachunki uruchamiano jeśli wynikało to z zawartej umowy z instytucją, która takiej dotacji udzielała. /.../ Dotacja podmiotowa organizatora to zaledwie część środków, które CK 105 wykorzystuje na swoją działalność statutową.*

(akta kontroli str. 1353, 1357)

Sprawozdania z przekazanych dotacji celowych przekazano organizatorowi odpowiednio: 16 stycznia 2023 r. i 22 lutego 2024 r. Na tej podstawie ustalono, że dotacja z 2022 r. została wykorzystana w 89,3% (wydatkowano kwotę 57,7 tys. zł), a z 2023 r. – 84,2% (wydatkowano kwotę 29,9 tys. zł).

(akta kontroli str. 437-439, 443-446)

W kontrolowanym okresie CK105 pozyskało 16 dotacji celowych ze źródeł zewnętrznych⁹⁵, w tym jedną dotację w walucie obcej na organizację imprezy kulturalnej⁹⁶ w wysokości 8,9 tys. euro oraz 15 dotacji celowych w walucie polskiej na łączną kwotę 1 778,6 tys. zł, w tym:

- 64,4% stanowiły środki na organizację corocznego Festiwalu MiF – dziewięć dotacji na łączną kwotę 1 146 tys. zł⁹⁷;
- 28,9% - dwie dotacje na wydatki inwestycyjne w łącznej wysokości 514 tys. zł⁹⁸;
- 6,7% - środki na organizację imprez kulturalnych na łączną kwotę 118,6 tys. zł⁹⁹.

Z przyznanych dotacji: 1) w walucie obcej środki dotacji celowej ze źródeł zewnętrznych wykorzystano w 20% (9,2 tys. zł, tj. w wysokości odpowiadającej kwoty udzielonej zaliczki w wysokości 1,8 tys. euro); 2) w walucie polskiej środki dotacji celowych ze źródeł zewnętrznych wykorzystano w 91,2% (tj. 1 622,1 tys. zł z 1 778,6 tys. zł).

Przyznane w 2024 r. środki dotacji celowych ze źródeł zewnętrznych do dnia 24 lipca 2024 r. nie zostały rozliczone¹⁰⁰.

(akta kontroli str. 950-952)

Szczegółowym badaniem objęto dokumentację¹⁰¹ sześciu dotacji celowych ze źródeł zewnętrznych przyznanych w łącznej wysokości 830,2 tys. zł (po dwie dotacje z lat 2021-2023 udzielonych przez różne podmioty). W wyniku analizy sposobu wykorzystania i rozliczenia przez CK105 ww. dotacji stwierdzono, że:

- przyznane dotacje zostały wykorzystane na realizację zadań wskazanych w umowach i rozliczone zgodnie z postanowieniami umów;
- we wszystkich przypadkach prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową dotyczącą realizacji zadań finansowanych ze środków dotacji;
- dokumenty księgowe z realizacji działań zostały opisane zgodnie z wymogami określonymi w umowach, m.in. zawierały wskazane źródła pochodzenia, z których opłacono dany wydatek;
- w trzech przypadkach, w których nie wykorzystano pełnej kwoty dotacji, CK105 dokonało zwrotu środków w terminie określonym w umowach o przyznanie dotacji;
- sprawozdania końcowe z realizacji zadań zostały sporządzone zgodnie ze wzorami określonymi w umowach o przyznanie dotacji;

⁹⁵ Według stanu na dzień 24 lipca 2024 r.

⁹⁶ W 2023 r. przyznano dotację celową na organizację wydarzenia „Taniec bez granic”.

⁹⁷ W 2021 r. przyznano trzy dotacje na łączną kwotę 313 tys. zł; w 2022 r. – trzy dotacje na łączną kwotę 338 tys. zł; w 2023 r. – dwie na łączną kwotę 345 tys. zł; do 24 lipca 2024 r. – jedną na kwotę 150 tys. zł.

⁹⁸ W 2021 r. przyznano dotację celową w wysokości 340 tys. zł na zakup wyposażenia meblowego, scenotechniki i nagłośnienia wraz z modernizacją instalacji elektryczno-sterującej w Amfiteatrze; w 2023 r. przyznano dotację celową w wysokości 174 tys. zł na program „Konwersja cyfrowa domów kultury”.

⁹⁹ W 2021 r. przyznano dotację celową w wysokości 34,2 tys. zł na realizację imprez w Amfiteatrze; w 2022 r. przyznano dotację celową w wysokości 12 tys. zł na III Koszaliński Kongres Kultury oraz 62,4 tys. zł na realizację imprez w Amfiteatrze; w 2024 r. przyznano dotację celową w wysokości 10 tys. zł na organizację wydarzenia „Czy kultura potrzebuje młodzieży? Czy młodzież potrzebuje kultury? Badanie, dialog, współdziałanie.”

¹⁰⁰ Do zakończenia kontroli NIK nie upłynął termin na rozliczenie dotacji.

¹⁰¹ Tj. wniosków o przyznanie dotacji, pism informujących o przyznaniu dotacji, umów zawartych w tym zakresie, sprawozdań z wykorzystania dotacji raz z dokumentacją księgową potwierdzającą poniesione wydatki.

- we wszystkich sześciu przypadkach podmiot przekazujący dotację zaakceptował przekazane rozliczenia i potwierdził, że dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 953-1187)

W 2021 r. Instytucja uzyskała od organizatora dotację celową w wysokości 7 220,4 tys. zł na realizowane w latach 2018-2022, we współpracy z niemieckim Miastem Neubrandenburg, zadanie inwestycyjne pn. *Park rekreacyjno-kulturowy w Neubrandenburg i Koszalinie*¹⁰² obejmującego modernizację Amfiteatru. CK105 przekazało organizatorowi rozliczenie przekazanej dotacji celowej 3 stycznia 2023 r. Organizator nie wnosił uwag do ww. rozliczenia.

(akta kontroli str. 425-433)

Z uwagi na przeprowadzoną przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki¹⁰³ w listopadzie 2022 r. kontrolę realizacji Projektu¹⁰⁴ skutkującą wydaniem pozytywnej oceny¹⁰⁵ prowadzonych przez Instytucję działań oraz zakończonej procedury weryfikacji końcowego raportu¹⁰⁶, NIK odstąpiła od badania prawidłowości rozliczenia ww. dotacji celowej.

(akta kontroli str. 1554-1559)

4.5 Zgodnie z § 9 pkt 6, w zw. § 8, Statutu CK105, możliwym źródłem finansowania działalności jednostki były m.in. środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych (dalej zwanych: „sponsoringiem”).

(akta kontroli str. 10-14)

W okresie objętym kontrolą w Instytucji nie określono pisemnych zasad dotyczących pozyskiwania sponsorów na działalność artystyczną.

(akta kontroli str. 697, 700)

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym CK105, zadanie pozyskiwania sponsorów przypisano Działowi: Promocji i Marketingu, Impresariatu Kultury, Rozwoju i Upowszechniania Kultury, Upowszechniania Kultury Filmowej, Organizacyjnemu oraz Technik Audiowizualnych. W kontrolowanym okresie łączna liczba osób, którym na podstawie zakresów czynności powierzono m.in. zadanie pozyskiwania środków na działalność Instytucji wynosiła 14.

(akta kontroli str. 16-26, 713-752)

Wzory stosowanych w latach 2021-2024 przez Instytucję planów finansowych oraz informacji z wykonania planów finansowych nie uwzględniały wyodrębnienia środków pozyskanych od sponsorów (w ramach Pozostałych przychodów).

(akta kontroli str. 211-420)

W związku z powyższym na potrzeby niniejszej kontroli NIK, Dyrektor CK105 sporządził zestawienie takich środków, z której wynikało, że w okresie objętym kontrolą środki od sponsorów pozyskało sześciu pracowników jednostki w łącznej wysokości 875 613,92 zł netto, w tym w: 2021 r. – 145 018,79 zł od sześciu sponsorów; 2022 r. – 340 255,57 zł od 10 sponsorów; 2023 r. – 381 055,01 zł od 11 sponsorów; I kwartał 2024 r. – 9 284,55 zł od czterech sponsorów.

(akta kontroli str. 759-765)

¹⁰² Na podstawie umowy o dofinansowanie z EFRR z 1 listopada 2018 r., zatwierdzonej przez Komisję Europejską 25 września 2015 r.

¹⁰³ Jako Instytucja Pośrednicząca.

¹⁰⁴ Kontrola obejmowała swoim zakresem m.in.: weryfikację zgodności z przepisami unijnymi i krajowymi realizowanych zadań, sprawdzenie poprawności prowadzenia ewidencji księgowej; sprawdzenie kwalifikowalności wydatków; prawidłowości przeprowadzonych postępowań o zamówienia publiczne.

¹⁰⁵ Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń pokontrolnych.

¹⁰⁶ Informacja Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego z 14 marca 2023 r.

Wśród kwot pozyskanych od sponsorów w 2021 r. i 2022 r. ujęto także środki przekazane przez ZAIKS w formie dotacji celowej przyznanej na nagrodę ufundowaną w ramach Festiwalu Debiutów Filmowych Młodzi i Film (po 8 000 zł w każdym roku).

(akta kontroli str. 759-760)

Główny Księgowy CK105 wyjaśnił, że: *Przychody /.../ otrzymywane /.../ od ZAIKS były kwalifikowane jako dotacje pozyskane ze źródeł zewnętrznych, gdyż ZAIKS tak nazywał te środki /.../. Składaliśmy wnioski o dotacje i były one rozliczane poprzez złożenie sprawozdania. W potocznym rozumieniu środki /.../ przeznaczone na nagrodę były sponsorowane przez ZAIKS, dlatego też kiedy przygotowywałam zestawienie kwot przekazanych od sponsorów została tam wymieniona powyższa kwota.*

(akta kontroli str. 1378, 1385-1386)

W Zakładowych planach kont CK105 wyodrębniono konta syntetyczne i analityczne służące ewidencjonowaniu sponsoringu¹⁰⁷. Na tej podstawie i prowadzonej w latach 2021-2023 ewidencji księgowej ustalono, że kwoty pozyskane od sponsorów wyniosły w: 2021 r. łącznie 51 214,63 zł netto¹⁰⁸, tj. o 93 804,16 zł mniej, niż kwota wskazana przez Dyrektora CK105; 2022 r. łącznie 15 121,24 zł netto¹⁰⁹, tj. o 325 134,33 zł mniej, niż kwota wskazana przez Dyrektora CK105; 2023 r. łącznie 10 939,03 zł netto¹¹⁰, tj. o 370 115,98 zł mniej, niż kwota wskazana przez Dyrektora CK105; I kwartał 2024 r. łącznie 9 192,29 zł netto¹¹¹, tj. o 91,63 zł mniej, niż kwota wskazana przez Dyrektora CK105.

(akta kontroli str. 797-804)

Badanie próby 24 umów (z 28) zawartych w 2023 r. z wymienionymi przez Dyrektora CK105 10 podmiotami (z 11) wykazało, że poza wzajemnym świadczeniem usług (współpracą) i promocją podmiotów, ich obejmował również środki przekazane na wsparcie działalności kina Kryterium oraz świadczenie usług związanych m.in. z: wykonaniem, udostępnieniem i emisją spotów reklamowych, przekazaniem biletów na wydarzenia organizowane przez Instytucję, zapewnienie noclegów i pokrycie kosztów podróży osobom wskazanym przez podmiot, wynajmu sali CK105 wraz z nagłośnieniem na wydarzenia organizowane przez podmiot, organizacji i przeprowadzenia konkursu dla rad osiedli (o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 759-760, 766-796, 1397-1553)

Na podstawie przedłożonej przez CK105 dokumentacji dotyczącej rozliczeń imprez kulturalno-rozrywkowych dofinansowanych środkami pochodzącymi od sponsorów niemożliwym było jednoznaczne ustalenie, jakie wydatki sfinansowano ze środków pochodzących od poszczególnych sponsorów (tj. na podstawie konkretnych, przypisanych im dowodów księgowych). Nie prowadzono także odrębnej ewidencji księgowej wydatków finansowanych z tych środków, co uniemożliwia ustalenie, kiedy i na jaki cel wydatkowano otrzymane środki oraz, czy środki te wydatkowano w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów (o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 805-878, 1094-1111)

W ocenie NIK dokonane w taki sposób zapisy w księgach rachunkowych nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu pozyskanych od sponsorów środków i sfinansowanych z nich

¹⁰⁷ Konta: 701-11-02 – przychody Młodzi i Film sponsoring, 760-04 – sponsoring Festiwalu Młodzi i Film, 760-111-01 – DKF sponsoring, współpraca, 760-112-01 – Szminka Movie sponsoring, 760-122-03 – Filmoniała Dziecięcy Festiwal Sztuki Filmowej sponsoring, współpraca, 760-131-01 – Dyskusyjny Klub Filmowy sponsoring ENERGIA, 760-21-05 – Dni Koszalina sponsoring, 760-24-02 – Festiwal Młodzi i Film sponsoring, 760-26-01 – Taniec kontra taniec sponsoring.

¹⁰⁸ W obroty konta 760-24-02.

¹⁰⁹ W tym obroty konta: 760-24-02, 760-122-03.

¹¹⁰ W tym obroty konta: 760-24-02, 760-122-03.

¹¹¹ Obroty konta 760-122-03.

wydatków oraz uniemożliwiało stwierdzenie poprawności dokonanych zapisów. Jednocześnie działanie takie zwiększało ryzyko niezapewnienia rzetelności i sprawdzalności prowadzonych przez jednostkę ksiąg rachunkowych (art. 24 ust. 2-3 uor).

W sprawie korzyści jakie oferowała Instytucja podmiotom przekazującym środki w procesie sponsorowania działalności kulturalnej, Dyrektor CK105 wyjaśnił: */.../ Większość z nich dotyczy promocji danego podmiotu. Dokumentacją są np. druki z zamieszczonymi logotypami, które są wysyłane do akceptacji, lub całe sprawozdania z wykonanych świadczeń - w zależności od treści zawartych w danej umowie. /.../*

(akta kontroli str. 1329, 1334)

4.6 Instytucja w okresie objętym kontrolą terminowo składała organizatorowi kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywach finansowych Rb-N¹¹², tj. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹¹³. Stan należności na koniec lat 2021-2023 oraz na koniec I kwartału 2024 r. wyniósł odpowiednio: 629 920,38 zł, 937 029,52 zł, 835 123,24 zł i 561 940,85 zł. Należności wymagalne na koniec ww. okresów pozostawały na tym samym poziomie i wynosiły 17 649,61 zł.

(akta kontroli str. 1188-1255)

Porównanie ewidencji księgowej z dokumentacją źródłową potwierdziło, że dane wykazane w sprawozdaniach Rb-N za IV kwartał 2023 r. i I kwartał 2024 r. ujęto w prawidłowych kwotach i pozycjach.

(akta kontroli str. 1256-1257)

CK105 w okresie objętym kontrolą dokonało obniżenia kwoty czynszu dzierżawnego jednego najemcy lokalu użytkowego znajdującego się w siedzibie CK105 za okres od stycznia do maja 2021 r. Miesięczną kwotę czynszu obniżono z 2 706 zł do 100 zł. CK105 każdorazowo wprowadzało ww. zmiany na podstawie aneksów do umowy zawartej z najemcą 10 grudnia 2019 r., zgodnie z wymogami określonymi w zarządzeniu Prezydenta Miasta Koszalin nr 314/116/20 z 15 września 2020 r. w sprawie ustalenia zasad jednokrotnego obniżenia czynszu z tytułu najmu lokali użytkowych */.../*¹¹⁴.

(akta kontroli str. 1259-1285)

Wykazywane w ww. sprawozdaniach Rb-N należności wymagalne (w łącznej wysokości 17 649,61 zł, dotyczyły pięciu dłużników a ich termin płatności przypadał w latach wcześniejszych (najstarsza należność powstała w 1997 r., najnowsza – 2019 r.)

(akta kontroli str. 1286-1288, 1320-1327)

Zgodnie z przyjętą w Instytucji Zakładową Polityką Rachunkowości, wszystkie ww. pięć należności wymagalnych zaewidencjonowano na koncie 249 – *Inne należności dochodzone na drodze sądowej*. W tej samej kwocie na koncie 280 ujmowano dokonane Odpisy z tytułu aktualizacji wartości należności.

CK105 w okresie objętym kontrolą wyceniało należności wymagalne bez zachowania zasady ostrożności, o której mowa w art. 7 uor, tj. nie aktualizowało okresowo wartości zobowiązań należnych od dłużników o wartość należnych odsetek ustawowych oraz części poniesionych kosztów związanych z prowadzonymi postępowaniami windykacyjnymi. Tym samym w okresie objętym kontrolą nie zwiększono kwot wykazywanych na kontach 249 i 280 o: należne odsetki wynoszące według stanu na 31 marca 2024 r. łącznie 26 130,70 zł; koszty związane z prowadzonymi postępowaniami windykacyjnymi (w tym zasądzone koszty sądowe, koszty opłat komorniczych) wynoszące według stanu na 31 marca 2024 r. łącznie 1 371,98 zł.

(akta kontroli str. 33-37, 47-51, 1286-1288, 1320-1327, 1382-1384)

¹¹² Dalej: sprawozdania Rb-N.

¹¹³ Dz. U. z 2023 r., poz. 652.

¹¹⁴ Zmienionego zarządzeniami nr 388/1327/21 z 25 lutego 2021 r. i 418/1400/21 z 23 kwietnia 2021 r.

Badanie rzetelności podejmowanych przez Instytucję działań windykacyjnych wobec wszystkich pięciu dłużników wykazało, że w jednym przypadku¹¹⁵ nie podejmowano wobec dłużnika żadnych działań windykacyjnych od powstania zaległości (tj. od 2019 r.), a w czterech pozostałych przypadkach¹¹⁶ stwierdzono nieuzasadnione wstrzymanie kolejnych czynności windykacyjnych przez co najmniej siedem lat, czym dopuszczono do przedawnienia wszystkich pięciu należności (na podstawie art. 118 Kodeksu cywilnego).
(akta kontroli str. 1286-1288)

Wyżej opisane ustalenia wskazują, że CK105, wbrew art. 42 ust. 5 ufp, nie realizowało rzetelnie obowiązku ustalania przypadających im należności pieniężnych w wysokości wiarygodnie oszacowanej oraz terminowego podejmowania w stosunku do dłużników czynności zmierzających do wykonania zobowiązania (o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

W toku kontroli ustalono również, że mimo przedawnienia się w czterech przypadkach należności wymagalnych przed okresem objętym kontrolą, a w jednym przypadku z końcem 2022 r. i uzasadnionego przypuszczenia, że w postępowaniu egzekucyjnym dłużników nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tych należności (art. 56 ust. 1 pkt 5 ufp), Instytucja nie podejmowała żadnych działań mających na celu spisanie ww. należności jako nieściągalnych, gdyż - jak wyjaśnił Dyrektor CK105 - *zdaniem Radcy Prawnego nie doszło do ich przedawnienia* (o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).
(akta kontroli str. 1286-1288, 1353-1373)

NIK zauważa, że wykazane w sprawozdaniach Rb-N należności wymagalne były zgodne z ewidencją księgową, ale nie oddawały ich rzeczywistego stanu, gdyż zostały oszacowane bez zachowania zasady ostrożności, a ponadto dotyczyły należności nieściągalnych.

4.7 Instytucja w okresie objętym kontrolą terminowo składała organizatorowi sprawozdania Rb-Z, tj. zgodnie rozporządzeniem w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Stan zobowiązań wyniósł na koniec: 2021 r. - 851 025,61 zł (*kredyty i pożyczki długoterminowe*), 2022 r. - 48 709,58 zł (*kredyty i pożyczki krótkoterminowe*) i 2023 r. - 799,50 zł (*kredyty i pożyczki krótkoterminowe*), a na koniec I kwartału 2024 r. CK105 nie posiadało zobowiązań. Jednostka na koniec ww. okresów sprawozdawczych nie posiadała zobowiązań wymagalnych.

Porównanie ewidencji księgowej z dokumentacją źródłową potwierdziło, że dane wykazane w sprawozdaniach Rb-Z za IV kwartał 2023 r. i I kwartał 2024 r. ujęto w prawidłowych kwotach i pozycjach.

(akta kontroli str. 1188-1257)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Instytucja niezgodnie z postanowieniami art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej¹¹⁷ oraz art. 30 ust. 2 i art. 52 ust. 2 i 3 ufp, dokonała ostatniej zmiany Planu finansowy na 2022 r. w dniu 5 stycznia 2023 r., tj. po zakończeniu roku, którego plan dotyczył. Zdaniem NIK, wprowadzanie zmian do planu finansowego po zakończeniu roku, którego dotyczy plan jest niezgodne z rolą jaką pełni ten dokument w gospodarce finansowej instytucji kultury. Zmiany takie nie mają

¹¹⁵ Zadłużenie podmiotu P.I.A. „A” powstało w 2019 r. w kwocie 615 zł brutto.

¹¹⁶ Dotyczyło dłużników: Z.M. należność w wysokości 1 800 zł z 2008 r.; P.P.H.U. „S” - 651,08 zł z 1997 r.; T.Z. - 7 688,23 zł z 2006 r.; R.P. - 6 895,30 zł z 2005 r.

¹¹⁷ Dz.U. z 2024 poz. 287; dalej: ustawa o działalności kulturalnej.

praktycznego wymiaru, gdyż plan ze swej istoty nie może dotyczyć okresu minionego.

(akta kontroli str. 322-326)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Miesiąc grudzień w 2022 r. był miesiącem obfitującym w wydarzenia. Zaplanowanie tak dużej imprezy jaką jest Sylwester Miejski w miesiącu kończącym rok jest dużym wyzwaniem. /.../ Preliminarz wydatków wersja ostatnia został zatwierdzony w dniu 16 grudnia. Zapis komputerowy świadczy o tym, że plan został zaktualizowany w dniu 27 grudnia. Okres /.../ świąteczny spowodował /.../, że sporządzony plan /.../ został datowany na 31 grudnia a to była sobota. Jest to niedopatrzenie, na które w latach następnych zwrócimy szczególną uwagę.*

(akta kontroli str. 1341, 1343)

2. W ostatecznym planie finansowym na 2022 r. nieprawidłowo wykazano w pozycji III. *Dotacje ze źródeł zewnętrznych*, pkt. 5 *środki na remont* kwotę 13 680 zł. Z przedłożonej przez CK105 dokumentacji wynikało, że powyższa kwota dotyczyła części dotacji celowej przekazanej przez organizatora w 2022 r.¹¹⁸ i powinna zostać ujęta w planie finansowym w pozycji *Dotacja celowa od organizatora*.

(akta kontroli str. 322-326, 437-439)

Powyższe było niezgodne z art. 31 ufp, który zobowiązuje instytucję kultury do wyodrębnienia w planie finansowym m.in. przychodów z prowadzonej działalności oraz dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Środki /.../ powinny zostać wykazane w osobnym wierszu jako część środków otrzymanych na zakupy inwestycyjne, jednak ze względu na treść ich wykonania, zgodnie z ustawą o rachunkowości, musiały zostać zaksięgowane w koszt remontu a środki otrzymane służyły pokryciu tego kosztu.*

(akta kontroli str. 1328, 1331)

Główny Księgowy CK105 wyjaśnił, że: *Środki /.../ zostały nieprawidłowo wykazane najprawdopodobniej przez zwykłą pomyłkę.*

(akta kontroli str. 1374-1386)

3. W Informacji z wykonania planu finansowego za 2023 r. w pozycji dotacje zewnętrzne nieprawidłowo ujęto kwotę 3 634 zł stanowiącą zwrot podatku VAT naliczonego przy modernizacji Sali kinowej, który został zwrócony na rachunek bankowy CK105.

(akta kontroli str. 381-383, 950)

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 32 uor, kwota ta powinna zostać zakwalifikowana jako pozostałe przychody operacyjne. Powyższa nieprawidłowość, w związku z art. 47 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 uor, miała także bezpośredni wpływ na kwoty prezentowane w rachunku zysków i strat (wariant porównawczy)¹¹⁹ za 2023 r, gdyż w RZiS o kwotę 3 634 zł zawyżono wysokość *Dotacji na finansowanie działalności podstawowej* (poz. A.V), natomiast zaniżono wysokość *Innych przychodów operacyjnych* (poz. D.IV).

(akta kontroli str. 535-547)

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że *Wydatki na modernizację Sali kinowej jako zakup środków trwałych spowodowały zwrot podatku VAT, który pomyłkowo został zakwalifikowany jako kwota dotacji ze środków zewnętrznych.*

(akta kontroli str. 931, 934)

Główny Księgowy CK105 wyjaśnił, że: *Zgodnie z umową zawartą z Gminą Miasta Koszalin środki finansowe uzyskane z tytułu zwrotu VAT od zakupów dokonanych*

¹¹⁸ Organizator przyznał dotację cłową w łącznej kwocie 57 752,01 zł.

¹¹⁹ Dalej: RZiS.

z przyznanych dotacji celowych przeznaczone będą na działalność statutową. Dlatego też w rachunku zysków i strat kwota została wykazana w pozycji Dotacje na finansowanie działalności podstawowej /.../. Formatka rozliczenia nie przewiduje takiej pozycji, gdzie mogłyby znaleźć się kwoty wynikające ze zwrotu VAT otrzymanego z US, dlatego też wystąpiła taka pomyłka.

(akta kontroli str. 1374-1386)

4. Badanie 13 delegacji zagranicznych¹²⁰ (z 27) z okresu objętego kontrolą wykazało, że nie wskazano w nich jednoznacznie celu i oczekiwanego lub osiągniętego efektu delegacji służbowej. Sposób ich opisanie wskazywał jedynie miejsce, do którego udawał się pracownik i ewentualnie nazwę wydarzenia, w którym brał udział (np. Warsztaty pszczelarskie Neubrandenburg 28-29.11.2021).

(akta kontroli str. 652-694)

Zgodnie z pkt A.7 obowiązujących w okresie objętym kontrolą Regulaminów kontroli i obiegu dokumentów CK105, sprawdzenie pod względem merytorycznym miało polegać m.in. na badaniu, czy dane zawarte w dokumencie odpowiadają rzeczywistości i czy wyrażone w nich operacje były celowe. Za kontrolę merytoryczną odpowiedzialni byli kierownicy poszczególnych działów i/lub bezpośrednio reprezentanci kierownictwa CK105. Ponadto w pkt B.6 ww. Regulaminów określono, że polecenie wyjazdu służbowego winno zawierać poza wskazaniem miejsca wyjazdu, także jego cel.

(akta kontroli str. 132-199)

Dwóch pracowników, odpowiedzialnych za przeprowadzenie kontroli merytorycznej przy rozliczeniu ww. delegacji, wyjaśniło, że:

- w przypadku pracowników podległych Koordynatorowi Projektów Unijnych - brak stosowania opisu celu i oczekiwanego lub osiągniętego efektu delegacji służbowych wynikał z tego, że: */.../ w latach 2018-2023 był realizowany projekt pt. „Park rekreacyjno-kulturowy w Neubrandenburgu i Koszalinie” /.../. We wniosku [o przyznanie dotacji] były opisane i skosztyrowane poszczególne działania uwzględniające wymianę polsko-niemiecką, dlatego też w trakcie realizacji poszczególnych projektów i związanych z tym wyjazdów służbowych nie uznano za konieczne szczegółowe przeprowadzanie kontroli merytorycznej /.../.*

- w przypadku pracowników podległych Kierownikowi Działu Rozwoju i Upowszechniania Kultury: *Sposób opisywania delegacji jest skrótowy, ponieważ jakiegokolwiek wyjazdy pracowników CK105, poza szkoleniami, zawsze mają na celu pozyskanie partnera, sponsora lub dofinansowanie wydarzeń kulturalnych.*

(akta kontroli str. 695-696, 707-712, 1353-1359)

W sprawie przyczyn braku nadzoru nad prawidłowym sporządzaniem dokumentacji księgowej i finansowej przez pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych oraz brakiem nadzoru nad aspektami formalnymi dokumentów księgowych Główny Księgowy Instytucji wyjaśnił, że: *Brak opisu celu na delegacjach wynikał z niewiedzy pracowników /.../.*

(akta kontroli str. 1377-1386)

5. W toku kontroli stwierdzono, że przedstawione przez Dyrektora CK105 dane nt. wysokości pozyskanych od sponsorów środków były wyższe niż kwoty wynikające z ewidencji księgowej: w 2021 r. o 93 804,16 zł; 2022 r. o 325 134,33 zł; w 2023 r. o 370 115,98 zł; w I kwartale 2024 r. o 91,63 zł.

Dyrektor Instytucji wskazał, że w okresie objętym kontrolą pozyskane tytułem „sponsoringu” środki (zaewidencjonowane na kontach „przychodowych” dotyczących promocji, marketingu, reklamy) wyniosły łącznie 875 613,92 zł netto,

¹²⁰ Na łączną kwotę 7 056,41 zł.

w tym w: 2021 r. - 145 018,79 zł od sześciu sponsorów; 2022 r. - 340 255,57 zł od 10 sponsorów; 2023 r. - 381 055,01 zł od 11 sponsorów; I kwartał 2024 r. - 9 284,55 zł od czterech sponsorów.

Natomiast na podstawie wyodrębnionych kont syntetycznych i analitycznych służących ewidencjonowaniu sponsoringu¹²¹ oraz prowadzonych w latach 2021-2024 (I kwartał) ksiąg rachunkowych ustalono, że kwoty pozyskane od sponsorów wyniosły łącznie w: 2021 r. 51 214,63 zł netto; 2022 r. 15 121,24 zł; w 2023 r. 10 939,03 zł netto; I kwartał 2024 r. - 9 192,29 zł.

(akta kontroli str. 759-804)

Na podstawie badania 24 umów zawartych z 10 sponsorami wykazanymi¹²² przez Dyrektora Instytucji za 2023 r. stwierdzono, że w przypadku:

- wszystkich pięciu umów zaewidencjonowanych na kontach dotyczących sponsoringu (760-24-02 i 760-122-03), w dwóch z nich zakres działań, do których zobowiązane było CK105, poza promocją sponsora, obejmował również świadczenie usług związanych z przekazaniem biletów na wydarzenia organizowane przez Instytucję, zapewnienie noclegów i pokrycie kosztów podróży przedstawicielom sponsora;

- pozostałych 19 umów, poza wzajemnym świadczeniem usług (współpraca) i promocją podmiotów, obejmował również środki przekazane na wsparcie działalności kina Kryterium oraz świadczenie usług związanych m.in. z: wykonaniem, udostępnieniem i emisją spotów reklamowych, przekazaniem biletów na wydarzenia organizowane przez Instytucję, zapewnienie noclegów i pokrycie kosztów podróży osobom wskazanym przez podmiot, wynajmu sali CK105 wraz z nagłośnieniem na wydarzenia organizowane przez podmiot, organizacji i przeprowadzenia konkursu dla rad osiedli.

W 21 ww. przypadkach (z 24 badanych) za świadczone usługi Instytucja wystawiła faktury, co wskazuje, że nie spełniono założeń odpowiadających pojęciu sponsoringu¹²³.

(akta kontroli str. 759-760, 766-796, 1397-1553)

W ocenie NIK, przyczyną występowania wyżej opisanych różnic między danymi przedstawionymi przez Dyrektora CK105 a ewidencją księgową było niezapewnienie przejrzystych, jednolitych zasad ewidencjonowania przychodów.

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *.../osoby księgujące .../przekazane środki w procesie wspierania działalności kulturalnej, które w potocznym rozumieniu nazywali sponsorami posługiwały się treścią zawartych każdorazowo umów. Jeśli występują jakieś nieścisłości są one wynikiem nie zrozumienia przez osoby księgujące. Wybierały one konta księgowe, gdzie jest zawarte świadczenie usług marketingowych, sponsoringu i reklamy. Wszystkie zapisy na kontach są kompletne. Nieścisłości mogą wynikać z niezrozumienia zagadnienia. W przyszłości zagadnienie zostanie uregulowane.*

(akta kontroli str. 1329, 1333)

Ponadto rozliczenia Instytucji związane z organizacją imprez kulturalno-rozrywkowych dofinansowanych środkami pochodzącymi od sponsorów

¹²¹ Konta: 701-11-02 – przychody Młodzi i Film sponsoring, 760-04 – sponsoring Festiwalu Młodzi i Film, 760-111-01 – DKF sponsoring, współpraca, 760-112-01 – Szminka Movie sponsoring, 760-122-03 – Filmonia Dziecięcy Festiwal Sztuki Filmowej sponsoring, współpraca, 760-131-01 – Dyskusyjny Klub Filmowy sponsoring ENERGIA, 760-21-05 – Dni Koszalina sponsoring, 760-24-02 – Festiwal Młodzi i Film sponsoring, 760-26-01 – Taniec kontra taniec sponsoring.

¹²² 11 sponsorów wykazanych za 2023 r. zawarło łącznie 28 umów.

¹²³ Sponsorowanie ma na celu promocję. Cechuje się więc zamiarem promocyjnym sponsora. Nie działa on altruistycznie tylko w celu promocji własnych dóbr, istotnych z punktu widzenia siły atrakcyjnej jego samego lub jego produktów. Przedmiotem promocji wynikającej ze sponsorowania może być nazwa, firma, działalność, towar lub usługa, znak towarowy lub inne oznaczenie indywidualizujące (Legalis, RTVU Piątek 2014 wyd. 1 Piątek/Wojciechowski).

sporządzano w sposób uniemożliwiający jednoznaczne ustalenie, które wydatki i w jakiej części sfinansowano z tych środków (tj. na podstawie konkretnych, przypisanych im dowodów księgowych). Nie prowadzono także dla celów rozliczeń tych środków odrębnej ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 805-878, 1094-1111)

W sprawie niezapewnienia przejrzystego procesu wydatkowania środków pochodzących od sponsorów, Dyrektor CK105 wyjaśnił, że */.../ Każda impreza posiada swój preliminarz akceptowany przez Dyrektora i to on jest podstawą do dokonywania jakichkolwiek zakupów materiałów i usług. Odbywa się to na etapie planowania imprezy. Ponieważ z firmami podpisywane są umowy, z których wynikają nasze zobowiązania i żadna z tych firm jako warunek realizacji umowy nie podawała szczegółowego rozliczenia przekazanych kwot /.../.*

(akta kontroli str. 1329, 1333)

Główny Księgowy CK105 wyjaśnił, że *Ponieważ nie ma jasno określonej definicji Sponsora, osoby księgujące faktury za usługi świadczone firmom, które w potocznym rozumieniu nazywaliśmy sponsorami posługiwały się treścią zawartych każdorazowo umów. /.../ Wpłaty te były traktowane jak inne przychody z tytułu prowadzonej działalności. /.../ Wszystkie środki pozyskiwane od firm są ewidencjonowane i służą organizacji imprez, na które je otrzymano. Jeśli występują jakieś nieścisłości są one wynikiem nieporozumienia. /.../ W przyszłości zagadnienie zostanie uregulowane /.../. W zapisach wewnętrznych określone zostanie co jest świadczeniem usługi reklamy, co sponsoringiem a co darowizną ażeby w przyszłości nie zdarzały się takie nieporozumienia.*

(akta kontroli str. 1377-1386)

Powyższe wskazuje, że w Instytucji, wbrew zapisom art. 24 ust. 2 i 3 uor, prowadzono nierzetelnie i niesprawdzałnie księgi rachunkowe w zakresie pozyskiwanych od sponsorów środków i sfinansowanych z nich wydatków, gdyż stosowane zapisy w księgach rachunkowych nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu oraz uniemożliwiały stwierdzenie poprawności dokonanych zapisów.

6. W kontrolowanym okresie CK105 wykazywało w ewidencji księgowej pięć należności wymagalnych na łączną kwotę 17 649,61 zł, bez ich okresowego aktualizowania (powiększenia) na koncie 249 i 280 – według stanu na 31 marca 2024 r. – o należne odsetki wynoszące łącznie 26 130,70 zł i koszty związane z prowadzonymi postępowaniami windykacyjnymi (w tym zasądzone koszty sądowe, koszty opłat komorniczych) wynoszące łącznie 1 371,98 zł.

W sprawie wysokości kwot ujmowanych na ww. kontach na ostatni dzień roku 2020 – 2023 oraz 31 marca 2024 r., Dyrektor CK105 wyjaśnił, że:

- 1) dla dłużnika Z.M. - na koncie analitycznym 249-14 i 280-14 wykazywano kwotę należności wymagalnej 1 800 zł stanowiącą należność główną z 2008 r. W kontrolowanym okresie nie dokonywano aktualizacji ww. kwoty o należne CK105 odsetki ustawowe, które na koniec I kwartału 2024 r. wyniosły łącznie 2 477,67 zł;
- 2) dla dłużnika P.I.A. „A” - na koncie analitycznym 249-22 i 280-22 wykazywano kwotę należności wymagalnej 615 zł stanowiącą należność główną z 2019 r. W kontrolowanym okresie nie dokonywano aktualizacji ww. kwoty o należne CK105 odsetki ustawowe, które na koniec I kwartału 2024 r. wyniosły łącznie 259,49 zł;
- 3) dla dłużnika P.P.H.U. „S” - na koncie analitycznym 249-08 i 280-08 wykazywano kwotę należności wymagalnej w 651,08 zł, na którą składały się: należność główna z 1997 r. - 517,86 zł oraz 133,22 zł, którego źródła Dyrektor CK105 nie był stanie wyjaśnić, ponieważ *pracownik księgowości zajmujący się przedmiotową kwestią odszedł na emeryturę*. W kontrolowanym okresie nie dokonywano aktualizacji ww.

kwoty o należne CK105 odsetki ustawowe, które na koniec I kwartału 2024 r. wyniosły łącznie 1 860,06 zł;

4) dla dłużnika T.Z. - na koncie 249-09 i 280-09 wykazywano kwotę należności wymagalnej 7 688,23 zł, na którą składały się: należność główna z 2015 r. - 7 537 zł; poniesione w 2015 r. koszty opłaty komorniczej - 110 zł oraz 41,23 zł, którego źródła Dyrektor CK105 nie był w stanie wyjaśnić, ponieważ *pracownik księgowości zajmujący się przedmiotową kwestią odszedł na emeryturę*. W kontrolowanym okresie nie dokonywano aktualizacji ww. kwoty o należne CK105 odsetki ustawowe (według stanu na 31 marca 2024 r. o łączną kwotę 12 958,38 zł) oraz poniesione od 2016 r. koszty związane z prowadzonymi postępowaniami windykacyjnymi (według stanu na 31 marca 2024 r. o łączną kwotę 1 141,48 zł);

5) dla dłużnika R.P. - na koncie analitycznym 249-21 i 280-21 wykazywano kwotę należności wymagalnej 6 895 zł, na którą składały się: należność główna z 2005 r. - 5 456 zł; poniesione w 2010 r. koszty zastępstwa procesowego - 1 200 zł; koszty postępowania - 129,30 zł oraz opłata sądowa - 57,52 zł; poniesione w 2015 r. koszty opłaty komorniczej - 110 zł. W kontrolowanym okresie nie dokonywano aktualizacji ww. kwoty o należne CK105 odsetki ustawowe (według stanu na 31 marca 2024 r. o łączną kwotę 8 805,80 zł) oraz poniesione od 2016 r. koszty związane z prowadzonymi postępowaniami windykacyjnymi (według stanu na 31 marca 2024 r. o łączną kwotę 230,70 zł).

(akta kontroli str. 1320-1328, 1331-1332, 1382-1384)

Stosowana przez CK105 praktyka była niezgodna z art. 42 ust. 5 ufp oraz art. 7 uor, gdyż przypadające jednostce należności pieniężne ustalano w wartości nieoszacowanej w sposób wiarygodny, bez zachowania zasady ostrożności.

Powyższe miało także wpływ na rzetelność prowadzonych ksiąg rachunkowych, ponieważ dokonane w nich zapisy nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu należności pieniężnych przypadających CK105, co było niezgodne z art. 24 ust. 2 uor.

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że *Koszty, które ponosiliśmy były ewidencjonowane jako pozostałe koszty operacyjne, analityka koszty postępowania sądowego i komorniczego. W treści były zapisy jakiego dłużnika dotyczą. Na wszystkie należności wymagalne utworzona została rezerwa w związku z tym należności w bilansie instytucji stanowiły wartość zerową. /.../ Nie było żadnych szans na wyegzekwowanie ww. kwot. Stąd też naliczanie dodatkowych wartości naszym zdaniem nie miało sensu. Wiadomo było, że kiedy ujawnione przez nas zostanie miejsce pracy dłużnika lub inny jego majątek, komornik w końcu wyegzekwuje należność główną wraz z odsetkami i wówczas nastąpi przysporzenie z tytułu odsetek*.

(akta kontroli str. 1328, 1331-1332)

7. W okresie objętym kontrolą Instytucja wobec pięciu dłużników posiadających należności wymagalne nie prowadziła rzetelnych i prawidłowych działań w celu dochodzenia zaległych należności, w tym w jednym przypadku¹²⁴ nie podejmowano wobec dłużnika żadnych działań windykacyjnych od powstania zaległości (tj. od 2019 r.), a w czterech pozostałych przypadkach¹²⁵ stwierdzono nieuzasadnione wstrzymanie kolejnych czynności windykacyjnych przez co najmniej siedem lat.

a) W przypadku dłużnika P.I.A. „A”, którego zadłużenie powstało w 2019 r. - Instytucja nie przedłożyła dowodów wskazujących na podejmowanie przez jednostkę jakichkolwiek działań windykacyjnych od czasu powstania zaległości, tj. od ponad pięciu lat.

¹²⁴ Zadłużenie podmiotu P.I.A. „A”.

¹²⁵ Należności przejęte w 2007 r. po zmianie nazwy Miejskiego Ośrodka Kultury w Koszalinie na CK105, dotyczące dłużników: Z.M., P.P.H.U. „S”, T.Z., R.P.

b) W dwóch przypadkach na łączną kwotę 2 415,08 zł nie podejmowano kolejnych czynności windykacyjnych od ponad ośmiu lat, z tego w sprawie:

- dłużnika P.P.H.U. „S”, którego zadłużenie powstało w 1997 r. - ostatnia udokumentowana czynność dotyczyła skierowania 22 grudnia 2014 r. do komornika sądowego wniosku egzekucyjnego, który postanowieniem z 13 maja 2015 r. umorzył wszczęte postępowanie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

- dłużnika Z.M., którego zadłużenie powstało w 2008 r. - ostatnia udokumentowana czynność dotyczyła skierowania 5 lutego 2015 r. wniosku egzekucyjnego do komornika sądowego, który dokonał zwrotu ww. wniosku z uwagi na braki uniemożliwiające podjęcie egzekucji (zarządzenie komornika sądowego z 7 października 2015 r.).

c) W dwóch przypadkach na łączną kwotę 14 583,53 zł wstrzymano czynności windykacyjnych na okres ponad siedmiu i ośmiu lat, z tego w sprawie:

- dłużnika T.Z., którego zadłużenie powstało w 2005 r. - CK105 22 grudnia 2014 r. skierowało wniosek egzekucyjny do komornika sądowego, który postanowieniem z 2 kwietnia 2015 r. umorzył wszczęte postępowanie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Kolejna czynność windykacyjna miała miejsce po ponad ośmiu latach i dotyczyła skierowania 24 października 2023 r. wniosku o wszczęcie egzekucji do komornika sądowego. Działanie to skutkowało wydaniem przez komornika sądowego 21 marca 2024 r. zawiadomienia o zajęciu wierzytelności z rachunków bankowych, wynagrodzeń za pracę / zasiłku chorobowego oraz wezwaniem do dokonywania potrąceń. Jednak w złożonych wyjaśnieniach Dyrektor CK105 wskazał, że postępowanie prawdopodobnie zostanie umorzone, ponieważ komornik ustalił, że dłużnik zarabiał najniższą krajową, posiadał samochód z 1988 r., a w banku miał trzy zajęcia komornicze „na znaczne sumy”.

- dłużnika R.P., którego zadłużenie powstało w 2005 r. - CK105 22 grudnia 2014 r. skierowało do komornika sądowego wniosek egzekucyjny, który postanowieniem z 2 lutego 2016 r. umorzył wszczęte postępowanie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Kolejna czynność windykacyjna miała miejsce po ponad siedmiu latach i dotyczyła skierowania 24 października 2023 r. wniosku do komornika sądowego o wszczęcie egzekucji. Działanie skutkowało wydaniem przez komornika sądowego 21 marca 2024 r. zawiadomienia o zajęciu wierzytelności z rachunków bankowych, wynagrodzeń za pracę / zasiłku chorobowego oraz wezwaniem do dokonywania potrąceń. Jednak w wyjaśnieniach Dyrektor CK105 wskazał, że komornik ustalił, iż dłużnik miał 20 tytułów egzekucyjnych (w tym z Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych). Stwierdzić należy, że przedstawione okoliczności z dużym prawdopodobieństwem wpłyną na podjęcie przez komornika decyzji o umorzeniu postępowania.

(akta kontroli str. 1286-1319, 1345-1373)

Zgodnie z art. 42 ust. 5 ufp, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

Główny Księgowy CK105 wyjaśnił, że: */.../ Działania polegały na pytaniach skierowanych do Radcy Prawnego na jakim etapie postępowania są sprawy /.../. Komplet wszystkich dokumentów do wszystkich spraw znajdował się w Kancelarii Prawnej od momentu ich przekazania na drogę sądową.*

(akta kontroli str. 1377-1386)

W kontrolowanym okresie Dyrektor CK105 powierzył zadanie windykacji należności również Radcy Prawnemu CK105.

(akta kontroli str. 1387-1394)

Radca Prawny CK105 wyjaśnił, że: *W sprawach /.../ stosowano zasady, by CK105 ponosiło jak najmniejsze koszty związane z egzekucją dłużników. Stąd, w sytuacji, gdy komornik stwierdził bezskuteczność egzekucji z powodu niewypłacalności dłużnika, bądź z tej przyczyny, że dłużnika nie można było odnaleźć, nie ponawiano co roku postępowania egzekucyjnego, by nie generować dodatkowych kosztów. Nie oznacza to, że nie dokonywano czynności w celu ustalenia, czy może dłużnik ma możliwość płatności (sprawdzanie CEIDG, internet, FB) lub czy jest znany jego adres. Składanie co roku nowego wniosku egzekucyjnego powodowałoby nie tylko nadmierne koszty, ale doświadczenie wskazywało, że w takim przypadku dłużnicy ukrywali się, by egzekucja nadał była bezskuteczna. /.../ Gdybyśmy co roku ponawiali wnioski egzekucyjne, to koszty związane z egzekucją byłyby znacznie wyższe, niż sama wartość należności głównej i kosztów ubocznych.*

(akta kontroli str. 1328, 1339-1340)

W sprawie sposobu sprawowanego nadzoru nad realizacją działań windykacyjnych przez Radcę Prawnego, Dyrektor CK105 wyjaśnił, że *Wszystkie ustalenia i problemy instytucji wymagające interwencji Radcy Prawnego ustalane były podczas /.../ dyżurów w CK105 w formie ustnej. Co najmniej raz w kwartale poruszane były problemy związane z wierzytelnościami od dłużników. Otrzymywaliśmy odpowiedź taką samą jaką przedłożył Radca Prawny /.../ w odpowiedzi do NIK.*

(akta kontroli str. 1341-1344)

8. W działalności kontrolowanej jednostki, dopuszczono do przedawnienia¹²⁶ wszystkich pięciu należności wymagalnych w wysokości 17 649,61 zł oraz nieprzypisanych dłużnikom należnych Instytucji odsetek ustawowych i innych wydatków związanych z prowadzonymi działaniami windykacyjnymi w łącznej wysokości 27 502,68 zł.

(akta kontroli str. 1286-1328)

Zdaniem NIK, poprzez wyżej opisane zaniechania w prowadzeniu działań windykacyjnych, Instytucja umożliwiła dłużnikom prawną możliwość uchylenia się od zaspokojenia roszczenia po upływie terminu określonego prawem.

Dyrektor CK105 wyjaśnił, że: *Zdaniem Radcy Prawnego żadna z tych spraw nie uległa przedawnieniu. /.../ Po rozwiązaniu umowy z dotychczasowym Radcą Prawnym podpisaliśmy umowę o świadczenie usług prawnych z nowym Radcą. Zwrócimy się do niej o wyjaśnienie i dalsze kroki w tych sprawach.*

(akta kontroli str. 1353-1359)

9. Stan prawny i sytuacja majątkowa ww. pięciu dłużników wskazują, że spełnione zostały przesłanki, aby te należności mogły zostać umorzone i odpisane z konta 280. Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość polegała na nie podjęciu przez CK105 skutecznych działań mających na celu spisanie ww. należności jako nieściągalnych. Na podstawie art. 118 Kodeksu cywilnego ustalono, że z końcem: 2018 r. doszło do przedawnienia łącznej kwoty 45 152,29 zł, w tym ewidencjonowanych na poszczególnych kontach analitycznych (249-xxx) należności wymagalnych¹²⁷ oraz nie ujętych na koncie 280 należne odsetek¹²⁸ i kosztów związanych z prowadzonymi postępowaniami windykacyjnymi (w tym zasądzonych kosztów sądowych, kosztów i opłat komorniczych)¹²⁹.

(akta kontroli str. 1286-1328, 1345-1352)

¹²⁶ Zgodnie z przepisami art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz.U. z 2024 r., poz. 1061; dalej: Kodeks cywilny), w przypadku roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi 3 lata.

¹²⁷ P.P.H.U. „S” w kwocie 651,08 zł, T.Z. w kwocie 7 688,23 zł; 2019 r. – R.P. w kwocie 6 895,30 zł, Z.M. w kwocie 1 800 zł; 2022 r. – P.I.A. „A” w kwocie 615 zł.

¹²⁸ Wynoszące według stanu na 31 marca 2024 r. łącznie 26 130,70 zł.

¹²⁹ Wynoszące według stanu na 31 marca 2024 r. łącznie 1 371,98 zł.

Jak wskazał Dyrektor CK105 w złożonych wyjaśnieniach /.../ *Nie było żadnych szans na wyegzekwowanie ww. kwot.*

(akta kontroli str. 1328, 1332)

Tym samym potwierdził on, że istniało uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym dłużników nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tych należności a mimo to nie podjęto kroków, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1 upr, tj. mających na celu spisanie ww. należności jako nieściągalnych.

Główny Księgowy CK105 wyjaśnił, że: /.../ *Na wszystkie należności wymagalne utworzona została rezerwa w związku z tym należności w bilansie Instytucji stanowiły wartość zerową. Żadne z tych zapisów nie miałyby wpływu na majątek instytucji. /.../ Stąd też naliczanie dodatkowych wartości naszym zdaniem nie miało sensu. Wiadomo było, że kiedy w końcu ujawnione przez nas zostanie miejsce pracy lub inny jego majątek dłużnika komornik wyegzekwuje należność główną wraz z odsetkami i wówczas nastąpi przysporzenie z tytułu odsetek. Z dokumentami dotyczącymi omawianych spraw zapoznałam się podczas kontroli, gdy Pani Radczyni Prawna zwróciła nam teczek z dokumentami dłużników.*

(akta kontroli str. 1377-1386)

OCENA CZĄSTKOWA

W CK105 na ogół stosowano się do uregulowań ustawy o działalności kulturalnej określających zasady funkcjonowania instytucji kultury, w tym zasady prowadzenia gospodarki finansowej. Zakres prowadzonej działalności oraz źródła jej finansowania były zgodne z określonymi w Statucie. Plany finansowe opracowywano z zachowaniem dotacji przyznanych przez organizatora. W organizacji i funkcjonowaniu gospodarki finansowej CK105 stwierdzono jednak liczne nieprawidłowości, które dotyczyły: dokonania zmiany planu finansowego na 2022 r. po zakończeniu roku, którego dotyczył; w CK105, wbrew zapisom art. 24 ust. 2 i 3 uor, prowadzono nierzetelnie i niesprawdzałnie księgi rachunkowe w zakresie pozyskiwanych od sponsorów środków i sfinansowanych z nich wydatków, gdyż stosowane zapisy w księgach rachunkowych nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu oraz uniemożliwiały stwierdzenie poprawności dokonanych zapisów; co najmniej siedmioletniego okresu zaniechania w prowadzeniu działań windykacyjnych, co miało wpływ na przedawnienie wszystkich wymagalnych należności; wykazane w sprawozdaniach Rb-N należności wymagalne były zgodne z ewidencją księgową, ale nie oddawały ich rzeczywistego stanu, gdyż zostały oszacowane bez zachowania zasady ostrożności a ponadto dotyczyły należności nieściągalnych; mimo spełnienia przesłanek, aby te należności mogły zostać umorzone, w CK105 nie podjęto działań mających na celu spisanie z ewidencji księgowej należności jako nieściągalnych. Ustalenia kontroli NIK dotyczące gospodarki finansowej CK105 wskazują, że przyjęte w jednostce mechanizmy kontroli zarządczej były nieskuteczne, gdyż nie wyeliminowały stwierdzonych nieprawidłowości.

Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Uwaga

Wskazaniem jest zweryfikowanie stosowanych w Instytucji mechanizmów kontroli zarządczej poprzez wprowadzenie zmian zapewniających ich skuteczność i ograniczających ryzyko wystąpienia błędów w działalności instytucji.

Wnioski

1. Zawieranie umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami wyłącznie w przypadkach, gdy ich zakres nie pokrywa się z tym wynikającym ze stosunku pracy.
2. Publikowanie w BIP informacji o naborach na wolne stanowiska pracy oraz przechowywanie dokumentacji z przeprowadzonych rekrutacji.

3. Formułowanie opisu przedmiotu zamówienia w sposób zapewniający uczciwą konkurencję.
4. Przekazywanie Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.
5. Formułowanie w treści umów zawieranych z wykonawcami w ramach udzielenia zamówienia publicznego obligatoryjnych postanowień dotyczących kar umownych.
6. Inwentaryzowanie umów cywilnoprawnych, autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i licencji oraz sporządzanie tych umów z uwzględnieniem wymaganych elementów oraz w sposób zabezpieczający interesy jednostki.
7. Oszacowywanie wartości nabywanych autorskich praw majątkowych i licencji oraz należności przypadających jednostce w sposób wiarygodny z zachowaniem zasady ostrożności.
8. Podejmowanie terminowych i prawidłowych działań windykacyjnych w stosunku do zaległych należności.
9. Podjęcie działań mających na celu spisanie należności nieściągalnych.
10. Prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób zapewniający ich rzetelność i sprawdzalność.
11. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami korzystania ze wszystkich pomieszczeń ogólnodostępnych.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 17 września 2024 r.

Kontrolerzy:
Ewelina Kamińska-Nowicka
Specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

Sylwia Księżopolska
Główny specjalista kontroli
państwowej
/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
Marcin Stefaniak
/podpisano elektronicznie/